3MICT

Засідання тридцять сьоме, ранкове (Вівторок, 4 грудня 2018 року)

Складення присяги народним депутатом України Куренним В.К.	3
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій та груп	4
Внесення змін до статті 9 Закону України «Про судовий збір» щодо створення умов для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень судів»	17
Прийняття за основу проектів законів:	
«Про внесення змін до Закону України «Про дорожній рух» щодо організації дорожнього руху для осіб, які рухаються в кріслах колісних»	37
«Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» щодо посилення захисту осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення при здійсненні містобудівної діяльності»	43
Відхилення проекту Закону «Про внесення змін до статей 19 і 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» щодо	
адміністративно-господарських санкцій»	47

Заява фракцій Радикальної партії Олега Ляшка	
та «Батьківщина»	65
Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»	66
Результати поіменної реєстрації	
Результати поіменного голосування	

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ СЬОМЕ

Сесійний зал Верховної Ради України 4 грудня 2018 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Прошу заходити до залу і підготуватися до реєстрації.

У сесійній залі зареєструвалися 328 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Сьогодні день народження народних депутатів України Андрія Ярославовича Лопушанського і Віктора Леонідовича Шевченка. Давайте привітаємо наших колег (Оплески).

Шановні колеги, згідно з рішенням Генеральної асамблеї ООН 3 грудня щорічно відзначається Міжнародний день людей з інвалідністю. Близько 1 мільярда населення планети — це люди з інвалідністю. В Україні, за даними Міністерства соціальної політики, понад 2,5 мільйона людей з інвалідністю. На жаль, більшість з наших міст ще не є інклюзивними, а мають бар'єри, які людям з інвалідністю подолати складно. Це несправедливо. Так не повинно бути. Тому сьогодні разом з профільним комітетом ми сформували блок законопроектів, які покликані значно покращити ситуацію і зробити життя людей з інвалідністю комфортнішим. Ми розпочнемо наш порядок денний з блоку питань захисту осіб з інвалідністю.

Але перед тим, як розпочати виступи від фракцій, я хочу запросити до складення присяги народного депутата України. Центральна виборча комісія 29 листопада 2018 року зареєструвала народного депутата України, обраного на позачергових виборах народних депутатів України 26 жовтня 2014 року в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі, Куренного Володимира Костянтиновича, включеного до виборчого списку партії «Блок Петра Порошенка».

Відповідно до статті 79 Конституції України перед вступом на посаду народні депутати України складають присягу перед Верховною Радою України.

Для складення присяги на трибуну запрошується народний депутат України Куренной Володимир Костянтинович. Пане Володимире, будь ласка.

КУРЕННОЙ В.К., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). «Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу.

Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Вітаю вас.

Шановні колеги, ми переходимо до виступів від фракцій і груп. Отже, прошу записатися.

Від фракції «Народний фронт» до слова запрошується Бурбак Максим Юрійович, голова фракції.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановні колеги! Розпочну з кількох важливих позицій про бюджет, бо різнокольорові популісти вже розповідають про нього різні байки.

Так от, з 1 січня наступного року мінімальний заробіток контрактника Збройних Сил України зросте до 10 тисяч гривень, а в зоні операції Об'єднаних сил – до 21 тисячі гривень.

За наполяганням фракції «Народний фронт» у Державному бюджеті 2019 року збільшено зарплати військовослужбовцям та збільшено витрати на оснащення армії новою технікою. Втретє «Народний фронт» відстоює збільшення заробітної плати військовим. З початку 2016 року завдяки рішенням уряду Яценюка втричі була піднята

зарплата військовим. Тоді вперше в історії незалежної України солдати-контрактники стали отримувати більше за середню зарплату по країні.

Згодом у 2017 році завдяки наполяганням «Народного фронту» встановлено справедливішу пропорцію, завдяки чому заробіток учасника бойових дій ще збільшився.

Наступного року за наполяганням «Народного фронту» та міністра внутрішніх справ Арсена Авакова запрацює новий механізм соціального забезпечення для працівників ДСНС та Національної поліції — це підвищення заробітної плати, компенсація за оренду квартир та система фінансового лізингу на придбання власного житла. На цю програму виділяється 2 мільярди гривень. Відбудеться також підвищення мінімальних зарплат для працівників ДСНС до 9 тисяч гривень, а поліцейських до 9 тисяч 200 гривень. Бюджет 2019 року буде бюджетом економічної стабільності та зростання.

Фракція «Народний фронт» звертається до Національного банку забезпечити стабільність курсу гривні. Причин для паніки немає. Навіть воєнний стан — це не причина накручувати курс долара та ціни. Будь-який ажіотаж є штучно створюваним і спекулятивним.

А тепер щодо національної безпеки. Наша фракція підтримує ініціативу Президента щодо припинення дії договору про так звану дружбу з Росією. Ми послідовно виступаємо за розірвання всіх угод з Росією, в тому числі і нав'язаної Україні угоди про спільний статус Азовського моря. Так чи інакше, Москва порушує цю угоду самим фактом щоденної агресії на морі та фактом окупації величезних акваторій Азовського моря. Нагадую, деякі торгові судна в листопаді чекали проходу під мостом і перевірок ФСБ більше тижня. Крім того, ми не бачимо змісту в збереженні дипломатичних стосунків з агресором. Події чотирьох років показали, що консульський захист просто не працює в путінській імперії, а жодних інших причин зберігати ці відносини давно немає.

«Народний фронт» також вимагає запровадження додаткових санкцій до Росії через її морську агресію та блокування азовських портів. Арсеній Яценюк вийшов з цією ініціативою ще наприкінці травня. Росію треба не заспокоювати, а змушувати до виконання міжнародних угод, щоб вона залишила територію України.

Фракція «Народний фронт» вимагає від Президента, СБУ, Генпрокуратури нарешті притягнути до кримінальної відповідальності російського агента Медведчука...

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, завершуйте, 30 секунд.

БУРБАК М.Ю. ... і дати правову оцінку його публічним стосункам із диктатором країни-агресора та його висловлюванням щодо держави України, її Збройних Сил та парламентаріїв. Ми вимагаємо негайно позбавити Медведчука будь-яких, хоча б напівформальних, статусів переговорників від України. Треба нарешті покласти край усьому корупційному бізнесу Путіна — Медведчука в Україні. СБУ та інші органи повинні розкрити джерела фінансування пропутінських ЗМІ, які неприховано працюють на капітуляцію перед Росією. Треба захистити інформаційний суверенітет від антиукраїнської провокації та пропагандистів...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Запрошую до слова народного депутата Сидоровича від фракції «Об'єднання «Самопоміч».

СИДОРОВИЧ Р.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). «Об'єднання «Самопоміч». Вже тиждень в країні існує введений воєнний стан. Це те питання, про яке люди говорять у всіх містах, на вулицях усіх наших міст і містечок. В нормальній країні правовий режим воєнного стану існує для забезпечення порядку. Але що ми бачимо? Президент, Рада національної безпеки і оборони, уряд мали б інформувати людей про те, які наслідки для них є від введення цього воєнного стану, що це для них означатиме, чи будуть якісь обмеження в пересуванні, але ми не бачимо жодного інформування.

На місцях обласні державні адміністрації, районні державні адміністрації мовчать і людям не пояснюють, що для них це означатиме. Поряд з тим, ці питання турбують людей не лише на тих територіях, де введено воєнний стан. Подорожуючи минулого тижня різними регіонами України, я зустрічався з людьми, і навіть на тих теренах, де немає введеного воєнного стану, вони запитували, що це для них означатиме. Відповіді немає. Люди мають право знати, які заходи держава вживатиме для захисту їхніх прав, їхньої безпеки. А ця невідомість і нерозуміння породжує страх і невпевненість у завтрашньому дні. Це є категорично неприпустимо.

У Верховній Раді перед парламентом ті структури, на які покладено обов'язок щодо реалізації необхідних заходів у режимі воєнного стану, мали б регулярно звітувати і перед українським парламентом, і перед українським народом, що зроблено за цей період, щоб збільшити ту обороноздатність і щоб кожен громадянин міг почувати себе захищено і безпечно.

Щодо питання місцевих виборів на тих територіях, де введено воєнний стан. Не можна цим жонглювати і експериментувати. Фактично місцеві вибори в об'єднаних територіальних громадах вже зірвані. Зараз спекулювати тим, що ми начебто хочемо забезпечити активне виборче право громадян, — це є профанація і омана. Потрібно чесно сказати людям: в умовах воєнного стану вибори, які відповідають світовим стандартам, неможливі за визначенням. Тому не можна перетворювати воєнний стан на профанацію, на фарс. Люди повинні розуміти, що держава активно готується, збільшує свою обороноздатність. Люди повинні розуміти, як і в який спосіб це відбувається.

Тому вимагаємо звітування, що зроблено за цей тиждень і що планується робити надалі.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я запрошую до слова від групи «Воля народу» народного депутата Лабазюка.

ЛАБАЗЮК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 188, Хмельницька область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановна пані головуюча! Дорогий український народе! Одне

з головних досягнень у країні останніх років — реформа децентралізації. За цей час вдалося сформувати 723 об'єднані територіальні громади. В частині з них 23 грудня мають відбутися перші вибори. Позитив від консолідації громад важко переоцінити. На моїй рідній Хмельниччині за три роки тільки в цьому кварталі надходження доходів на одного мешканця збільшилася майже на 50 відсотків — цифри говорять самі за себе.

Але сьогодні, коли в державі діє правовий режим воєнного стану, ми не маємо морального права зупинити децентралізацію. У 10 областях діє воєнний стан, вибори мають відбутися в близько 40 громадах. Потрібно дати їм таку можливість і дати позитивний поштовх для розвитку даних територій. У цій ситуації м'яч сьогодні на території нашої Верховної Ради.

До виборів в ОТГ залишилося менше двох тижнів. Депутатська група «Воля народу» закликає не зволікати, а дати можливість запустити цей процес. Колеги, у нас на календарі грудень. А це означає, що менше ніж за 30 днів офіційно завершується мораторій на продаж землі сільськогосподарського призначення. Хочу розвіяти міфи, щоб не було спекуляцій на головному багатстві України – на землі, і хочу нагадати, що пункт 15 «Перехідні положення» Земельного кодексу передбачає заборону на купівлю і продаж землі до набрання чинності відповідного закону про обіг земель, але не раніше 1 січня 2019 року. Тобто, навіть якщо мораторій ми не продовжимо, з 1 січня він все одно буде діяти до обрання чинності законопроекту про обіг земель, якого в парламенті станом на сьогодні немає. Але як член робочої групи із земельних питань повідомляю, що аграрний комітет працює над підготовкою відповідної законодавчої бази і вже прийнято проект про консолідацію земель, напрацьована концепція розвитку аграрного сектору, яка також включає розроблення проекту про обіг земель. Але це важливі механізми для запуску нормального і цивілізованого ринку, яких ще на сьогодні до кінця не доопрацьовано. Переконаний, що приймати мораторій просто заради мораторію – це недоцільно. Але ми сьогодні з вами не маємо морального права допустити в таких умовах «чорного» ринку, яким почнуть спекулювати і за безцінь у людей відбирати землю. Тому відповідно мораторій потрібно продовжити до моменту набрання чинності законопроекту про обіг земель.

Також надзвичайно важливо сьогодні врешті-решт розглянути аграрний блок питань, до якого ніяк руки не доходять вже скільки тижнів поспіль. Серед законопроєктів: $\frac{No}{2}$ 4611 — про вимоги до предметів та матеріалів, що контактують з харчовими продуктами, $\frac{No}{2}$ 3157 — щодо порядку передачі водних об'єктів в оренду, $\frac{No}{2}$ 6527-д — про кооперацію, а також законопроєкт про ідентифікацію та реєстрацію тварин.

Колеги, закликаю всіх підтримати дані законопроекти і «не водити далі козу», а плідно попрацювати цей тиждень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова від «Блоку Петра Порошенка» народного депутата Артура Герасимова.

ГЕРАСИМОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна пані головуюча! Шановні колеги! Шановні українці! Росія 25 листопада цього року здійснила відкриту агресію, а фактично розпочала відкриту війну проти України. На наші кораблі, які відповідно до міжнародного права здійснювали перехід з української Одеси до українського Маріуполя, напали 11 кораблів, бойові вертольоти та літаки російської армії та ФСБ. Ворог вів вогонь на ураження, були застосовані ракети та крупнокаліберні гармати. Тільки дивом екіпаж судна «Бердянськ» вижив після потрапляння снаряду в капітанську рубку.

Хоробрість і витримка наших моряків зламали плани ворога в провокації збройного конфлікту. Внаслідок нападу 24 військовослужбовці ВМС України опинилися в російському полоні. Мусимо докласти всіх зусиль, щоб якнайшвидше повернути їх додому.

Акт відкритої агресії проти України остаточно розвіяв сумніви цивілізованого світу про загрози, що несе кремлівський режим. Реакція наших союзників була блискавичною: Президент США скасував зустріч із Путіним до звільнення українських моряків та суден, НАТО і ЄС офіційно стали на бік України. Демократичний світ жорстко

засудив дії Росії у Керченській протоці і вимагає негайного звільнення українських військових.

Провокація на морі відбувалася на тлі масштабного скупчення російських військ вздовж українського кордону. Введення воєнного стану було єдиним вірним рішенням після відкритої атаки під прапорами Росії і зростання ризику вторгнення. А ті, хто називає введення воєнного стану штучним, очевидно хочуть повторення подій 2014 року, коли Росія захоплювала Крим майже без спротиву.

Підкреслюю, Україна нікому не оголошує війну, а тільки посилює власну безпеку. Виконується низка спеціальних заходів: передислокація військ, бойове злагодження бригад, посилення захисту стратегічних об'єктів, кордону, громадського порядку та інших передбачених воєнним станом.

Введення воєнного стану — не політичний акт, а рішучий крок Верховного Головнокомандувача Петра Порошенка, покликаний зберегти нашу державу у випадку повномасштабного наступу.

Попри воєнний стан, права і свободи цивільного населення залишаються недоторканними. Їх обмеження можливе виключно в разі широкомасштабного вторгнення на нашу територію. Тому прошу припинити всі політичні спекуляції і спроби розхитати ситуацію всередині країни.

Також Президент України Петро Порошенко подав до парламенту та закликає ухвалити законопроект про припинення дії договору про дружбу з Росією. Це рішення стане ще одним чітким сигналом: Україна обрала своє майбутнє якнайдалі від Москви та не дозволить темним силам робити вибір за себе.

Минулого тижня сталася ще одна подія, яка розриває багатовікові імперські пута Московії: Священний Синод Константинопольського Патріархату затвердив остаточний текст Томосу та дату Об'єднавчого Собору — те, за що боролася протягом останніх чотирьох століть Україна, нарешті відбувається на наших очах.

I наостанок. Запрошую всіх відвідати виставку про український Донбас у кулуарах Верховної Ради. Я вдячний організаторам, а всіх хочу запевнити, що Донбас з давніх історичних часів був Україною, залишається Україною і буде нею завжди.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Олега Ляшка від Ради-кальної партії Олега Ляшка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Мільйони українців сьогодні отримують такі рахунки сплати за комуналку, за газ. У цих рахунках приписка, що з 2015 по 2018 рік у вас сформувалася заборгованість 92 куби. Це рахунок із міста Прилуки Чернігівської області. Інші люди мені повідомляють про те, що надіслали заборгованість 200 кубів газу, хтось 150 кубів начебто винен. Це при тому, що в людей стоять лічильники. Уявляєте реакцію сім'ї, яка витратила гроші на лічильники, яка економить кожну копійку, кожен кубометр газу, вночі сплять під трьома ковдрами, відключають опалення для того, щоб зекономити, менше сплатити – і після цього отримують рахунки, що в них сформувалася заборгованість, яку вони мають заплатити. Ці рахунки – це вирок усім розмовам влади про те, що вони подолали корупцію в нафтогазовій сфері. Тому що сьогодні фактично це підтвердження, що корупція продовжує бути, що, незважаючи на те, що стоять лічильники, людям все одно нараховують рахунки «от фонаря», виставляють заборгованості, якої немає, і потім будуть відключати опалення через те, що в людей начебто ϵ ця заборгованість.

Саме тому ми вимагаємо від уряду негайно прийти до парламенту і прозвітувати, коли припиниться грабунок людей, коли люди перестануть отримувати ці «листи щастя» про заборгованість, якої в них немає, коли з людей влада перестане здирати три шкури за газ, який того не коштує?

Ми наполягаємо на тому, щоб парламент невідкладно розглянув зареєстрований нами проект постанови про скасування рішення уряду про підвищення ціни на газ. Ми вимагаємо мораторію на підвищення тарифів на комуналку, ми вимагаємо від НАК «Нафтогаз України», від обленерго припинити лякати людей і відправляти такі «вбивчі» рахунки, які фактично доводять людей до інфаркту.

Уряд зобов'язаний негайно звільнити наглядову раду НАК «Нафтогаз України», більшість в якій – іноземці, яким «до лампочки»

інтереси України. Треба звільнити голову НАК «Нафтогаз України» Коболєва, повернути всі космічні зарплати і премії, які вони виплатили собі, залізши в кишеню до кожного українця, і дати український газ по українській ціні на потреби житлово-комунального господарства. Це дозволить вдвічі знизити вартість газу, отже, вартість тарифів, щоб людей просто не обкрадали, не добивали цими несправедливими, неймовірними цінами на газ і на комуналку. Кожна українська сім'я повинна платити за комуналку 60 відсотків доходу сім'ї, притому що отримують мізерні зарплати і пенсії. Наприклад, у Німеччині сім'я платить за комуналку 13 відсотків.

Радикальне підвищення зарплат, перерахунок пенсій, справедлива ціна на газ — це дасть можливість припинити грабувати людей, як це робить нинішня влада.

Геть руки... (Оплески).

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 30 секунд.

ЛЯШКО О.В. Закінчується мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення. Ми були авторами цього мораторію. Ми вимагаємо від парламенту невідкладно розглянути законопроект і продовжити дію мораторію на заборону продажу земель.

Крім того, Конституційний Суд підтримав наші зміни до Конституції про те, щоб основою аграрного устрою України були фермери. Ми вимагаємо розглянути невідкладно ці зміни і закріпити назавжди землю за українцями і заборонити продаж земель іноземцям.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова від групи «Відродження» народного депутата Бондара.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Шановні колеги, шановні громадяни України! Безумовно, ми підтримуємо проект постанови про скасування цих ганебних тарифів на газ, які запровадив уряд останній місяць і повністю провести енергоаудит всіх тарифів, які сьогодні існують в Україні. Ми неодно-

разово виступали і говорили, що український газ коштує 70 доларів — це в чотири рази дешевше, ніж нам пропонує уряд імпортний газ, так званий з Європи та інших країн світу. Це говорить про те, що добра казка про те, що ми будуємо енергетичну незалежність, обертається тим, що ми своє не купуємо, не даємо можливість громадянам отримувати дешевий український газ, а пропонуємо їм імпортний газ. Водночас 76 відсотків громадян України отримують пенсії, які неспроможні покривати навіть ті рахунки, які їм виставляють за тарифи. Це ганебна політика влади, яка сьогодні призводить до повного зубожіння населення України і виїзду молоді за кордон.

Що відбувається в інших питаннях так званої енергетичної незалежності? Подивіться на наших українських шахтарів. Якщо в 2013 році Україна видобувала майже 84 мільйони тонн вугілля, 7-8 мільйонів тонн продавала за кордон, то зараз видобуваємо 34 мільйони тонн – це мінус 50 мільйонів тонн. Ви думаєте, що причина лише в Донбасі? Ні, Донбас знизив видобуток на 20 мільйонів, а 30 мільйонів тонн Україна свідомо не закуповує в українських шахтарів на Дніпропетровщині, Волині, у Львівській області. Більше того, нашим шахтарям заборгували 1 мільярд 100 мільйонів гривень. Питання: чому? Відповідь дуже проста: вугілля почали закуповувати в Сполучених Штатах Америки, в Південно-Африканській Республіці і в Росії. Ми 2 мільярди 150 мільйонів доларів потратили за минулий рік на закупівлю імпортного вугілля. То яка ж логіка? Своїм шахтарям мільярд гривень не можемо заплатити, а в 60 разів більше переплачуємо і годуємо пенсільванських шахтарів замість того, щоб годувати своїх і отримувати вугілля по нормальній ціні всередині країни. Це наша енергетична політика.

Ми вимагаємо, щоб у бюджеті були передбачені кошти на модернізацію шахт і виплату заробітних плат. Зараз потрібно всього 4,8 мільярда гривень. Ви знаходите відправити за кордон 2 мільярди доларів, а 4,8 мільярда гривень не можете знайти?

Уряд знайшов у бюджеті на 2019 рік 2 мільярди 200 мільйонів гривень. Як ви думаєте, на що? Так от, 650 мільйонів — на закриття українських шахт і 1 мільярд 600 мільйонів — на інші виплати, в тому числі заробітну плату. По суті, почали годувати американських, африканських і російських шахтарів. Це свідома політика української влади.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

БОНДАР В.В. Тому ми вимагаємо викликати в парламент України голову правління НАК «Нафтогаз України», заслухати звіт про ціноутворення на український газ і про українські енерготарифи. Це перше.

Друге. Заслухати голів Рахункової палати і НАК «Нафтогаз України», чому вони не допускають до перевірки Рахункову палату, чому вони не дають перевірити собівартість українського газу і реальні заробітні плати, премії, які вони собі виписали.

Третє. Викликати міністра енергетики та вугільної промисловості, заслухати про ситуацію у вугільній галузі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від фракції «Батьківщина» до слова запрошується Соболєв Сергій Владиславович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановні колеги, шановні радіослухачі! Сьогодні завершується 30-й день, коли профільні комітети повинні були розглянути подання цілого ряду груп і фракцій щодо перегляду тарифів на газ і тепло, а також комунальних платежів.

Фактично з завтрашнього дня в нас ϵ всі підстави розпочати розгляд цього питання під час внесення його до порядку денного, тому ми підтримуємо позиції тих груп і фракцій, які наполягають на тому, що це ϵ першочергове питання розвитку і економіки, соціального захисту наших громадян. Це перше.

Друге. Залишилося лише два тижні, коли ми можемо ухвалити рішення про продовження мораторію на продаж сільськогосподарських земель. Фактично у нас ϵ обмеження, яке встановлено відсутністю профільного закону. Але це обмеження да ϵ можливість тим, хто

нечесний на руку, через різноманітні угоди з 1 січня почати процес відбирання земель сільськогосподарського призначення в тих, хто безпосередньо ϵ їх власниками, і далі перепродаж цих земельних ділянок будь-кому.

Саме тому фракція «Батьківщина» звертається до керівника парламенту пана Парубія, до керівників усіх фракцій і представників народних депутатів з тим, щоб протягом останніх двох тижнів ми розглянули це питання, прийняли і ухвалили остаточне рішення, яке б не дозволило маніпулювати землями сільськогосподарського призначення.

Третє. Як стало відомо із засобів масової інформації, Президент вносить зміни до закону про воєнний стан у частині проведення виборів в об'єднаних громадах. Я знаю, що фракції проаналізували вчора на своїх засіданнях фактично всі ризики, в які втягується країна у зв'язку з такими змінами, коли в судах будуть зупинені рішення, оскільки не завершився термін реєстрації, коли був оголошений воєнний стан, і фактично не всі, хто мав право зареєструватися, були зареєстровані. Крім того, є цілий ряд питань, які не врегульовані цим законом.

Саме тому декілька фракцій парламенту ініціюють альтернативний законопроект, який врегулює цілий ряд положень, які внесуть зміни до Закону «Про вибори Президента України», а саме: чіткий порядок встановлення кількості членів дільничних виборчих комісій і окружних виборчих комісій; порядок відсутності електронних декларацій у 400 тисяч членів дільничних виборчих комісій, які зараз вимагаються за законом.

Це питання, які безпосередньо пов'язані з порядком організації проведення виборів і приведення їх у відповідність до чинних норм законодавства, а саме скасування так званої письмової декларації, якої вже не існує три роки в країні (у нас існує електронна декларація). Вся агітація проводиться на відповідному каналі, який називається «Суспільне телебачення». Саме ці зміни ми пропонуємо, і вони сьогодні будуть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від фракції «Опозиційний блок» до слова запрошується Вілкул.

ВІЛКУЛ О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний народе України! Це передостанній тиждень роботи Верховної Ради в цьому році. Зараз почнуться гучні звіти керівництва країни.

Так ось, я минулого тижня проїхав Дніпропетровську, Запорізьку та північ Донецької областей, був на підприємствах, зустрічався з людьми. Там я почув реальний звіт і ставлення до того, що відбувається.

Люди наводять прості приклади: колосальне зростання цін і тарифів при тому, що з початку року мінімальна зарплата не зросла ні на копійку, а мінімальна пенсія зросла всього на 124 гривні, і ви більше відібрали підвищенням цін на продукти харчування та на опалення, проте кілька чиновників НАК «Нафтогаз України» отримали премію 1 мільярд 200 мільйонів гривень. Це справедливо?

У 2018 році ціна на газ зросла на 23 відсотки, а з початку 2014 року майже в 10 разів. Пане спікере, ми вимагаємо внести в зал наш проект постанови, який був підтриманий та підписаний декількома керівниками опозиційних фракцій та проголосувати за скасування ганебного збільшення тарифів на газ.

Проте кількість одержувачів субсидій скоротилася на 75 відсотків. У жовтні 2017 року було 6 мільйонів, а в жовтні 2018 року — лише 1,5 мільйона. Це не статистика, це долі людей. Навіть якщо ви дурили, коли казали, що усі, хто потребує, отримає субсидію, не робіть цього! Я розумію, що для вас ця осінь і ця зима остання, але досить знущатися над людьми. Заборгованість по комуналці вже майже 40 мільярдів гривень. Це нормально, коли люди бояться, що їх будуть виганяти з квартир за борги? А наш законопроект про заборону виселення людей за борги по комуналці та заборону роботи колекторів навіть не вносять в цей зал.

Щодо воєнного стану. Люди знають, хто керує країною, і не розуміють, купувати їм сірники, сіль, крупи або ці гроші витратити на новорічний стіл. Підприємства, у яких обсяги експорту скоротилися, рахують збитки і готуються до чергового скорочення працівників. Міжнародні партнери, в тому числі з Європи, переходять на передоплату і розривають контракти. Воєнний стан — це форс-мажор. З Україною ніхто не хоче мати в цьому стані діла. Проте, кому війна,

а кому матір рідна. Користуючись тим, що серйозні інвестори в умовах беззаконня і хаосу, а тим більше воєнного стану, не прийдуть в Україну і не заплатять реальну ціну, керівництво країни хоче за зниженими цінами продати своїм найважливіші підприємства. Я захищаю інтереси держави і трудових колективів цих підприємств. Тому вимагаю перенести приватизацію стратегічних об'єктів на період після президентських виборів і стабілізації економіки.

Дуже важливо захищати людей. Цього тижня я буду в Херсонській та Миколаївській областях, тому що звідси доходять сигнали, що користуючись воєнним станом, вже почалося свавілля влади. Люди просять допомоги та підтримки. І ми будемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, виступи від фракцій і груп завершені, колеги.

Переходимо до питань порядку денного. Я нагадую, що перший блок — це питання щодо захисту осіб з інвалідністю. Прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця і підготуватися до голосування.

Другий блок — це питання щодо аграрної політики. Я сподіваюся, ми зможемо ефективно їх розглянути. Але для того, щоб ми змогли ефективно працювати, я буду пропонувати, щоб ми розглядали законопроекти за скороченою процедурою. Тому я прошу підготуватися до голосування.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до статті 9 Закону України «Про судовий збір» щодо створення умов для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень судів» (№ 6211). Колеги, прошу вас підтримати пропозицію розгляду цього проекту закону за скороченою процедурою.

((3a)) - 99.

Колеги, ми не дійдемо до аграрного блоку, якщо будемо розглядати питання першого блоку за повною процедурою. Для мене це не ϵ складно, ми можемо розглядати кожен проект закону за повною процедурою. Проект закону, який пропонується зараз, не складний за

своєю суттю. Я наголошую ще раз, що ми можемо розглядати за повною процедурою, тільки я не знаю, хто від того отримає позитив.

Прошу провести консультації, подивитися порядок денний. Якщо є загальна позиція, щоб ми змогли розглянути ефективно обидва блоки, я прошу підтримати пропозицію розгляду за скороченою процедурою.

Отже, прошу зайняти робочі місця. Прошу народних депутатів зайти до залу і підготуватися до голосування. Будь ласка, займайте робочі місця.

Я ще раз ставлю на голосування пропозицію, щоб проект закону № 6211 розглянути за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

(3a) - 117.

Якщо не буде голосів, ми розглядатимемо за повною процедурою.

Покажіть по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» — 67, «Народний фронт» — 34, «Опозиційний блок» — 0, «Самопоміч» — 4, Радикальної партії Олега Ляшка — 0, «Батьківщина» — 0, «Воля народу» — 1, «Партія «Відродження» — 0, позафракційні — 10.

Отже, ще раз наголошую на тому, що у нас у блоці питань щодо захисту осіб з інвалідністю чотири питання. Якщо ми будемо розглядати їх за повною процедурою, то блок питань щодо аграрної політики ми зможемо розглядати лише після обіду. Я вважаю, що питання щодо захисту осіб з інвалідністю є об'єднуючі і ми зможемо їх швидко розглянути. Якщо не буде голосів, то ми розглядатимемо за повною процедурою. Голови фракцій, я прошу змобілізувати народних депутатів.

Ставлю на голосування пропозицію, щоб проект Закону «Про внесення змін до статті 9 Закону «Про судовий збір» щодо створення умов для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень судів» (№ 6211) розглянути за скороченою процедурою. Прошу підтримати.

((3a)) - 121.

Рішення не прийнято. Тому переходимо до повної процедури обговорення.

Запрошую до доповіді першого заступника міністра юстиції Сукманову Олену Валеріївну. Будь ласка, з трибуни.

СУКМАНОВА О.В., перший заступник міністра юстиції України. Шановний пане головуючий! Шановні народні депутати і присутні! У цьому залі дуже часто лунають такі заклики до торжества правосуддя і до рівного доступу до правосуддя всіх наших громадян. А зараз уявіть собі ситуацію, коли людина похилого віку, людина в інвалідному візочку або сліпа людина стоїть перед звичайним районним судом і намагається навіть не захистити свої інтереси, а спробувати потрапити до приміщення районного суду. На жаль, більшість таких спроб будуть у неї невдалими. А зараз вдумайтеся в цю цифру більше 3 мільйонів людей в Україні є люди з інвалідністю, для яких ми повинні створити особливий доступ, у тому числі до приміщень судів. Що це таке? Це не просто на вході написи шрифтом Брайля, це не просто кнопки-виклики, це не просто переговорні пристрої, це і відеоспостереження, і пандуси, і таке інше.

А зараз повернемося до реальності: лише 35 відсотків приміщень судів облаштовані елементарними пандусами, і то не всі з відповідних матеріалів і не всі навіть з поручнями. Я дуже прошу вас підтримати цей законопроект. Він дуже короткий, але надзвичайно важливий. Він передбачає, що частина судового збору піде на облаштування приміщень судів для того, щоб спростити доступ людей з інвалідністю до приміщень цих судів.

Шановні депутати, я закликаю вас підтримати цей законопроект не лише для виконання норм Конвенції захисту осіб з інвалідністю, Національної стратегії захисту прав людей. Міністерством юстиції він був розроблений у тому числі і для того, щоб полегшити хоча б трохи життя людей з інвалідністю і забезпечити їм такий самий рівний доступ до правосуддя, який маємо ми з вами.

Дуже дякую за увагу і прошу підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, 3 хвилини на запитання до доповідача. Залишайтеся на трибуні.

Веселова Наталія Василівна.

ВЕСЕЛОВА Н.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прошу передати слово Віктору Кривенку.

КРИВЕНКО В.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Народний Рух України. Пані Олено, поважаю вас за позицію, щодо якої ми звертаємося: проблемні дії реєстраторів і порушення прав, які є на сьогодні в системі реєстрації. Дякую вам, що реагуєте. Це перше.

Друге. Сама логіка цього проекту закону, хоча він, мабуть, правильний, є хибною і пострадянською. Чому ми до людей з інвалідністю ставимося виключно як їхній доступ до суду, а не думаємо, що вони там будуть працювати, що це повноправні члени нашого суспільства, і що нам вкрай необхідно до них підходити і в самому аргументуванні говорити не просто те, що вони прийдуть до суду, а будуть судді з інвалідністю, адвокати. Це абсолютно нормально, що доступність і до поліції, і до всіх інших органів. Тому прошу коментувати ці зміни.

Дякую.

СУКМАНОВА О.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

СУКМАНОВА О.В. Дякую за запитання.

Що стосується логіки цього проекту закону. Зверніть увагу, що зміни вносяться до Закону «Про судовий збір». Тобто це джерело фінансування, яке забезпечує саме існування судів.

Щодо діяльності реєстраторів. Я хочу звернути увагу, що сьогодні у Верховній Раді зареєстрований законопроєкт, який передбачає скасування можливості комунальних підприємств здійснювати реєстраційні дії, які за статичними даними виконують 80 відсотків порушень у сфері реєстрації. Міністерством юстиції запропоновано ініціативу, за якою урядом вже прийнято рішення щодо скасування можливості наявності філій. Комунальні підприємства, які існують десь у районній чи сільській раді, і мають філії: Харків, Одеса, Київ тощо. Зараз ми вже заборонили існування таких філій. Сподіваюся, що народні депутати підтримають законопроєкт...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, увімкніть мікрофон Віктору Кривенку.

КРИВЕНКО В.М. Народний Рух України. Шановний пане Голово! Президент вніс законопроект стосовно проведення виборів до місцевих рад, до об'єднаних територіальних громад, де введено режим воєнного стану. Я йому дякую.

Але, на мою думку, той законопроект, який вніс я на минулому тижні, що вносить застереження до закону, яким вводиться в дію Указ Президента «Про введення воєнного стану в Україні», ϵ більш доречним.

Тому прохання якнайшвидше направити обидва на розгляд у залі. Щоб не повторилася історія, як було з законопроектом № 2915, який я разом з колегою Крульком, Кишкарем, багатьма іншими колегами подали — це скасування перерви між 12 годиною і 12 годиною 30 хвилин. Три з половиною роки цьому законопроекту. Потім всі лідери фракцій підписали повністю аналогічний законопроект для того, щоб проголосувати, тому що це красива, на їхню думку, позиція, і не проголосували. Виходить, що законопроекти подаються на одну і ту саму тему. Не важливо, хто автор, важливо, щоб ми його проголосували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Рябчин Олексій Михайлович. Будь ласка.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина», Донеччина. У мене запитання до шановного міністерства. Чому уряд продовжує подавати до парламенту не зовсім якісні законопроекти? Тому що у нас є зауваження ГНЕУ, у висновку якого щодо законопроекту доцільно б було додати належне фінансове економічне обґрунтування, яке б містило оцінку потреби у відповідних коштах. Також доречно було б отримати висновок Державної судової адміністрації, до речі, яка згідно з аналізом не підтримує законопроект, а вважає, що в них є всі повноваження і термін на

забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади, а також необхідні повноваження робити це.

Тому в мене запитання: коли будуть якісні законопроекти, тому що ϵ певна контраверсія? Це перше.

І друге. А яка за рік збирається сума судового збору? Для того, щоб депутатам розуміти, про які кошти йдеться, яка потреба на ці пандуси за рік. Цих даних я не побачив. Назвіть, будь ласка, цифри.

СУКМАНОВА О.В. Дякую за запитання.

Я хочу сказати, що ми саме і базувалися на даних Державної судової адміністрації. Десь близько 40 відсотків наявного облаштування судів — це цифра від Державної судової адміністрації. Не можу відповісти про конкретний розмір судового збору, але я хочу сказати, що відрахування частини судового збору, яка піде на облаштування приміщень судів є дискреція Державної судової адміністрації. Вони будуть це вирішувати, ми в це не втручаємося.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, пані Олено. Можете зайняти своє місце.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань податкової та митної політики Южаніна Ніна Петрівна. З трибуни, так? Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Комітет Верховної Ради з питань податкової та митної політики розглянув на своєму засіданні законопроект № 6211 від 20.03.2017 року ще 8 листопада 2017 року. Доповідачем вже представлено законопроект по суті, я не буду зупинятися на його положеннях. Але хочу зазначити, що метою прийняття законопроекту є забезпечення архітектурної та інформаційної доступності приміщень судів для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення шляхом використання коштів із сплати судового збору на переобладнання приміщень, прилеглої території та інформаційне забезпечення вказаної категорії осіб. Але прошу звернути увагу на

висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, який надав свої зауваження. На думку Державної судової адміністрації України, яка не підтримує законопроєкт і вважає, що згідно з частиною третьою статті 9 Закону України «Про судовий збір» поняття «забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади» включає в себе, зокрема, здійснення видатків на забезпечення архітектурної та інформаційної доступності приміщень судів для всіх учасників судового процесу, у тому числі й для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Але розглядаючи це питання як абсолютно важливе для нашого суспільства, комітет рекомендує Верховній Раді України прийняти за основу та в цілому даний законопроект як закон України. Прошу звернути увагу, що якщо немає окремого посилання щодо обов'язкового спрямування цих коштів, мені здається, що ця норма так і не запрацює. Тому не зважаючи на те, що ми нібито посилюємо норму, нам варто прийняти цей законопроект для того, щоб, можливо, він зараз уже запрацював у такому вигляді.

Дякую за увагу і прошу підтримати за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запитання до співдоповідача, 3 хвилини.

Олександра Кужель. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Ніно Петрівно, ми розуміємо, що дуже суттєве збільшення судового збору, це надходження до державного бюджету. Чи знаєте ви, яка сума на рік цих коштів? Наприклад, побудувати пандуси — не дуже дорого. Поставили китайські камери по 30 доларів. А далі? Якщо ми не розуміємо використання цих коштів, то це не може бути постійно діючою нормою. Ми повинні знати, яка сума на рік, які кошти потрібні для виконання тієї задачі, і таким чином вже враховувати.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановна колего, я точно так думаю, як ви, і порушувала це питання, тому що ми справді намагаємося, щоб доля судового збору була найбільшою в утриманні судової гілки влади. Але при цьому ми все одно даємо кошти з державного бюджету. Зараз я наголосила на тому, що Державна судова адміністрація України вважає, що статтею 9 чинного законодавства в них є можливість виділяти кошти саме на облаштування для доступності судів. Ми посилюємо цю норму без певних вказівок щодо чи якоїсь суми, чи в якому розмірі, чи саме для якої мети. Тому в мене також викликає здивування, для чого підготовлений цей законопроект. Але він урядовий, тому ми його підтримали. Мені здається, що вони розберуться потім, як виконати дану норму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євтушок передає слово для запитання Рябчину.

РЯБЧИН О.М. «Батьківщина», Донеччина. Я дякую своєму колезі пану Євтушку, який є мажоритарником з Рівненщини, з міста Сарни, який коли був мером, навіть за умов відсутності децентралізації, збільшення бюджетів, робив великі речі для людей з інвалідністю.

У мене запитання до Ніни Петрівни. Ми не почули від урядовців, скільки взагалі збирається цього судового збору. Ми не почули жодних фінансово-економічних обґрунтувань. Із дуже дипломатичної відповіді Ніни Петрівни зрозуміло, що є питання з тим, що цей законопроект запрацює. Є таке враження, що просто взяли ті законопроекти, в яких було щось написано про людей з інвалідністю, внесли в сесійний зал. Давайте приурочимо це до Міжнародного дня людей з інвалідністю.

Це ж не депутатський законопроект, це законопроект від уряду, який повністю узгоджений, до якого немає запитань не від більшості, не від опозиції.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановний колего, я підтримую те, що ви сказали. Але мені здається, що якщо ця норма посилить відповідальність, у тому числі і судової адміністрації, задля того, щоб вони спрямовували кошти, надасть їм більше можливостей, давайте підтримаємо цей законопроект. Норма не втратить своєї суті, вона буде тільки посилена.

Тому ми на засіданні комітету проголосували підтримати за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Заключне запитання – Мисик Володимир Юрійович. Він передає слово Валерію Писаренку.

ПИСАРЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, самовисуванець). Ви знаєте, що ми завжди були за баланс між сплатою судового збору і доступом людей до правосуддя. Тому що, з одного боку, суди не можуть працювати, якщо не буде судового збору, а з іншого боку, є категорія людей, для яких, дійсно, якщо судовий збір перевищує якісь межі, це бар'єр для доступу до правосуддя.

У мене таке запитання. Чи враховувався саме цей момент під час нарахування і обчислення тих цифр, які закладені в законопроекті? Дякую.

ЮЖАНІНА Н.П. Справа в тому, що жодних цифр у законопроекті немає. Ми просто розширюємо, уточнюємо норму статті 9 Закону України «Про судовий збір» щодо витрачання судового збору. Тому я сподіваюся, що сума коштів, яка має бути спрямована саме на цю мету, буде визначена Кабінетом Міністрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ніно Петрівно.

Час для запитань завершений. Зараз виступи від фракцій і груп. Колеги, хто має намір виступити в обговоренні від фракцій і груп, прошу записатися.

Від фракції «Опозиційний блок» — Наталія Королевська. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Вчора в усьому світі вшановували гордих людей — людей, які свої досвідом доводять, що

варто боротися, перемагати себе та рухатися далі. На жаль, у нашій країні цих людей більше 2 мільйонів. Ставлення дуже особливе, тому що, на жаль, тільки в переддень або після свята розглядають питання, які хоч трохи покращили б сьогодні їх життя. Але ж давайте поглянемо на цю ситуацію реально. От що зараз пропонується? Пропонується створити безбар'єрний доступ виключно до приміщень судів.

Шановні, сьогодні людина на візочку не може потрапити до стін парламенту, заїхати в кулуари парламенту. А ми займаємося зараз популізмом і розподіляємо судовий збір, шановні, а не вирішуємо питання безбар'єрності, про яке ще три-чотири роки тому ми приймали цілеспрямовану програму, де сьогодні питання доступності розглянути на рівні кожної області, де в кожній обласній раді створені комітети доступності. Люди з особливими потребами дуже добре розуміють, що треба сьогодні зробити. Але, на жаль, це питання, яке сьогодні ми почали тут обговорювати, взагалі принижує людей, які отримують від вас малесенькі гроші, неіндексовані виплати по догляду за дитиною з інвалідністю. Вдумайтеся, у нас останні чотири роки майже не індексувалися виплати по догляду за дитиною з інвалідністю, пенсія людям з обмеженими можливостями. Ви позбавили цих людей права пересуватися, тому що відмінили їм пільговий проїзд, права лікуватися, тому що ліки для них зовсім недоступні за цими цінами. Ви позбавили цих людей життя в теплій домівці, тому що вони не можуть за свою пенсію сплатити рахунки за житло та тепло. Також ви позбавили сьогодні цих людей права придбати ліки та їжу, тому що не індексуєте виплати та пенсійне забезпечення.

Тому ми наполягаємо на вирішенні цього питання комплексно. Це рішення підготовлено і зареєстровано нашою фракцією в парламенті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Тому ми закликаємо об'єднати сьогодні зусилля, відкласти в сторону ті точкові законопроекти, які запропонував уряд, щоб не ображати цих людей, за тиждень до нового року розглянути ті питання, які дійсно надали б можливість захистити та підтримати сильних людей з особливими потребами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від Радикальної партії – Ігор Мосійчук.

МОСІЙЧУК І.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. Звичайно, наша фракція підтримує цей законопроект, як і всі законопроекти, направлені на підтримку людей з обмеженими можливостями. Але розгляд цього питання в нинішніх українських реаліях — це цинізм. Чому? Тому що відсутнє правосуддя. Доступу до правосуддя не має жоден український громадянин, окрім представників влади. Судова реформа імені Президента Порошенка остаточно позбавила українських громадян доступу до правосуддя.

Саме тому Радикальна партія Олега Ляшка ініціює зміни до Конституції у частині судочинства, згідно з якими судді і прокурори будуть обиратися людьми, так, як це є в Сполучених Штатах Америки та багатьох інших цивілізованих країнах світу.

Звичайно, треба лікувати людей з обмеженими можливостями, людей з інвалідністю, особливо якщо це психіатрична, розумова інвалідність. Сидять тут деякі в цьому залі — розуму немає, ляпають наліво і направо своїм язиком. Брат — голова облдержадмінстрації, абсолютно адекватна людина, а воно — собачка на прив'язі бігає, гавкає на кого скажуть: то агент Кремля, то нога Кремля. Сам ти — член Кремля.

Тому Радикальна партія наполягає, що кожен, хто буде балотуватися в український парламент, має проходити наркологічну і психіатричну експертизу, щоб різного роду собачки не потрапляли до парламенту, не тявкали, не підгавкували владі. А то здирають останню свитину з українця, підвищуючи ціну на газ, по 200 кубів домальовують у платіжках в інтересах олігархів, бігають тут, тявкають що хочуть і 30 срібників відробляють. Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, звертаюся до всіх із нагадуванням, що ми обговорюємо законопроект № 6211. Прошу у своїх виступах виступати виключно по темі законопроекту.

Запрошую до виступу від фракції «Блок Петра Порошенка» Ірину Луценко. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні колеги, шановні виборці! Вчора Президентом України була проведена розширена нарада, де були зібрані представники всіх громадських організацій людей з інвалідністю зору, слуху, інваліди-візочники тощо. Також були запрошені представники відповідних міністерств і відомств.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житловокомунального господарства України розробило будівельні норми, які необхідно буде впроваджувати для інклюзивності будівель і споруд. Власне, сьогоднішній законопроект, де частину судового збору пропонується використати на облаштування доступності для маломобільних груп населення, говорить лише про одне.

У 2000 році в Пекіні було зібрано 13 цілей III тисячоліття, які світ повинен подолати для того, щоб ресурс людськості мав можливість використовуватися краще. Три цілі тисячоліття, на які я хочу звернути вашу увагу: перше — подолання бідності, друге — подолання дискримінації і вирівнювання прав, третє — якісне використання людського потенціалу.

Цей маленький законопроект, який ми зараз з вами розглядаємо, вирішує одне питання: ми вирівнюємо право маломобільних груп, а це не тільки люди з інвалідністю, це і вагітні жінки, це і мами з візочками, це і люди, які мають функціональні обмеження в певний період, наприклад, поломана нога чи рука, які маломобільні у своїй доступності до соціальних, медичних послуг і доступу до правосуддя. Ми намагаємося вирівняти право людини з обмеженими можливостями у доступі до правосуддя. Ці ДБН, які розроблені і будуть затверджені Кабінетом Міністрів, дадуть можливість через використання частини коштів судового збору вирівняти і надати можливість людям з обмеженими можливостями захистити свої права, а це означає мати іншу роботу, бути вільними, не безпорадними, а отже, і не бідними у своїх можливостях.

Тому, шановні колеги, хоча б у цей день, коли світ відзначає Міжнародний день людей з інвалідністю, давайте перестанемо дискутувати, а просто трохи зробимо крок назустріч і зменшимо цю безпорадність, збільшимо можливість людей відчути себе повноцінними громадянами без будь-яких обмежень, без будь-якої безпорадності і просто проголосуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Батьківщина» Рябчин Олексій. Будь ласка.

РЯБЧИН О.М. Фракція «Батьківщина». Донеччина. Шановні колеги, сьогодні Верховна Рада на самому початку розглядає чотири законопроекти щодо захисту осіб з інвалідністю.

Перший – про те, щоб судовий збір витрачався на збільшення доступу для маломобільних груп населення.

Другий – про дорожній рух (щодо організації дорожнього руху для осіб, які рухаються в кріслах колісних).

Третій – певні зміни в регулюванні містобудівної діяльності.

Четвертий — про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні щодо адміністративно-господарських санкцій.

Ще цього року ми приймали два, три чи чотири законопроекти, які нічого не роблять, крім того, що змінюють термінологію — «інвалід» на «особу з інвалідністю». Наприклад, у четвертому урядовому законопроекті написано «захищеність інвалідів», а не «осіб з інвалідністю». Тобто ми бачимо, що уряд системно недопрацьовує в цій тематиці.

Ми вже з'ясували, що в міністерства немає економічних розрахунків. Депутати голосують, не знаючи, скільки коштів на це потрібно. А судова адміністрація також не знає, не може прорахувати, а це адміністративний вплив, який повинен бути вирішений.

Більш того, законопроект № 6536, який також врегульовує питання доступу людей з інвалідністю до приміщень, стосується містобудівних обмежень, ми проголосували до першого читання рік тому, 8 лютого, він знаходиться в комітеті пана Третьякова і не розглядається, а міг би реально змінити ситуацію в даній сфері. Ми

подавали свої поправки, і вимагаємо, щоб цей законопроект також був розглянутий.

Питання дуже глобальне, його не вирішити цими точковими законопроєктами, які треба проголосувати, незважаючи навіть на їх недоліки. Питання вирішиться тільки тоді, коли ми звернемо увагу на економічне зростання. Повинні витрачатися гроші для того, щоб допомагати людям з інвалідністю, які не мають таких самих можливостей, як решта людей, для того, щоб вільно існувати.

Ми бачимо, коли займаємося парламентською дипломатією, що, наприклад, у Європі в автобусах може навіть розгортатися спеціальне обладнання для того, щоб людина на інвалідному візку заїхала до нього. Ми бачили в європейських парламентах вільний доступ осіб з інвалідністю до ліфтів. У Великобританії всі кафе за нормами мають мати туалет для осіб з інвалідністю. Це певне обмеження і це певні речі, в які повинен інвестувати бізнес, однак без цього не буде рівного доступу. Це перше.

І друге. Окрім економічного зростання, яке не відбувається, це просто людяність чиновників. Мені здається, не треба приймати жодного закону для того, щоб голова суду просто зробив пандус. В судових адміністраціях є на це кошти, тому просто будьте людяними до українців.

Голосуємо за цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від фракції «Самопоміч» до слова запрошується Роман Семенуха. З місця, так? Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановний пане Голово! Законопроєкт пропонує єдину зміну: до напрямів використання коштів від судового збору додається забезпечення архітектурної доступності приміщень судів, доступності інформації, що розміщується в суді, для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Шановні колеги, звертаю вашу увагу, що на сьогодні програма «Безбар'єрне середовище» не виконується в Україні навіть на 50 відсотків. Для людей з особливими потребами непридатним на сьогодні залишається громадський транспорт, таксі, банки, державні установи. Люди з інвалідністю зустрічають супротив навіть на шляху встановлення пандусу до власної оселі. Згадайте хоча б скандал у Харкові з членом паралімпійської збірної України Анною Пашковою.

Центральна влада має не тільки віддавати розпорядження щодо організації безбар'єрного середовища, але і створити відповідні механізми для реалізації такої програми. Місцеві бюджети сьогодні і так перевантажені невластивими видатками, якими кожного року обтяжує їх уряд. Це, безумовно, не звільняє місцеву владу від відповідальності з виконання цієї програми, але саме центральна влада зі свого боку має сприяти створенню механізмів для фінансування таких програм та їх реалізації.

Власне, законопроект і передбачає розщеплення надходжень від судового збору на облаштування будівель судів пандусами, наданням інформації шрифтом Брайля та інших видатків, пов'язаних із наданням доступу для людей з інвалідністю до судової системи.

У ході моніторингу, ініційованого громадськістю ще в 2015 році, виявилося, що тільки 44 відсотки українських судів забезпечені пандусами і лише 9 відсотків судів забезпечені ліфтами, і це при тому, що далеко не завжди вони знаходяться на першому поверсі.

Але водночас цей законопроект, на жаль, лише точковий. Ініціатива Кабміну мала б бути значно комплекснішою. Із статей видатків здійснення судочинства, функціонування органів судової влади, витрати коштів від судового збору сьогодні і так передбачають забезпечення архітектурної та інформаційної доступності судів для всіх учасників судового процесу, в тому числі для людей з особливою потребою.

Безумовно, фракція «Об'єднання «Самопоміч» буде підтримувати цей законопроєкт. Але треба розуміти, що це, на жаль, лише точковий підхід, який не розв'яже загальну проблему відсутності безбар'єрного середовища в нашій державі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від групи «Воля народу» до слова запрошується Шахов. А потім – Писаренко.

ШАХОВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, політична партія «Наш край»). Група «Воля народу», політична сила «Наш край». Шановні колеги, безумовно, наша група буде підтримувати цей законопроект. Але хотілося б звернути увагу не тільки на інвалідів, які не можуть зайти до судів, а і на інвалідів, які не можуть по чотири, п'ять років вийти зі своєї квартири, і де не будується навіть з під'їздів виїзд для інвалідів, які і так жебракують. Їм виділяють всього-навсього 1400 гривень з державного бюджету на підтримку. Що таке 1400 гривень для інваліда? Чи може людина сьогодні прожити на ці гроші?

Що робити хлопцям, які повернулися з війни без рук, без ніг? Ніхто на них не звертає увагу, бо сьогодні депутатський корпус, наприклад, у місті Сєвєродонецьку знову біснується і не встановив 48 пандусів, які були потрібні найважливішим образом поставити в місті в під'їздах.

Що стосується проїзду. Не лише автобуси повинні бути з пандусами, а й маршрутки. Не може сьогодні інвалід проїхатися в соціальному транспорті.

Скажіть, будь ласка, чи ϵ сьогодні архітектурна можливість або в дитячих садочках, або в школах дітям з інвалідністю займатися або спортом, або взагалі потрапити в цей заклад? Також ні. Треба звернути і на це увагу.

Ми будемо підтримувати цей проект закону. Також прошу звернути увагу на всіх інвалідів, яких у нас у державі 3 мільйони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заключний виступ від фракцій і груп. Писаренко Валерій, група «Відродження».

ПИСАРЕНКО В.В. Шановні колеги! Шановний Андрію Володимировичу! Це питання важливе для фахівців, які обіймаються питаннями і судоустрою, і судової системи, і взагалі захистом прав

людини, особливо людей, які соціально незахищені. Але при цьому всьому, на жаль, не чують наших закликів голосувати і розглядати ті питання, які сьогодні є важливими.

Ми говорили про те, що вже ϵ достатньо проектів нормативних актів, які регулюють питання контролю за рівнем і розміром тарифів. Сьогодні нас не чують. Ми пропонували тиждень розглядати лише питання, пов'язане з тарифами, цінами на газ, іншими питаннями, які цікавлять людей.

Хочу вам нагадати, що 1 грудня ми святкували річницю референдуму проголошення незалежності України. Вже пройшов значний час, але результати невтішні. Сьогодні ми втратили значну кількість населення, міграція лише посилюється. Лише на днях польський чиновник заявив, що в Польщі зараз працює приблизно 2 мільйони українців. Вдумайтеся в цю цифру: це люди, які потрібні були для того, щоб будувати незалежну Україну і її економіку, сьогодні відбудовують Польщу. Я думаю, що не менше людей, а, можливо, і більше, відбудовує економіку і збільшує ВВП Російської Федерації.

Питання, які сьогодні повинні бути на порядку денному в парламенті, на жаль, стоять не в перших рядах. Якщо ми не будемо опікуватися тим, як зберегти населення України, як врятувати країну, на жаль, всі законопроекти, які направлені на покращення якихось питань, будуть не потрібні. Тому що у нас не буде людей, які могли б ці закони виконувати.

Тому ми ще раз закликаємо звернутися до питань, які говорять про збереження України як держави. Я звернувся до Кабінету Міністрів з вимогою в наступному році провести всеукраїнський перепис населення. Ми повинні розуміти, скільки в нас залишилося громадян, на яких ми можемо розраховувати. Це є питання економіки і питання виборів у наступному році.

Ми говоримо про те, що нам потрібно повернутися до найболючіших питань. Соціологія — це саме ціни на газ, відбудова економіки, заробітні плати, пенсії, це те, що дійсно сьогодні турбує людей. А інші питання, які сьогодні, на жаль, першими стоять у порядку денному, важливі, але не настільки, щоб парламент витрачав на це дуже багато часу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, зараз 6 хвилин відводиться на виступи від народних депутатів. І переходимо до голосування. Прошу голів фракцій запрошувати депутатів до залу. Через 6 хвилин ми переходимо до прийняття рішення.

Шахов Сергій передає слово Сергію Мельничуку. Будь ласка.

МЕЛЬНИЧУК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Доброго дня, громадяни України, шановні колеги, головуючий! Питання соціального захисту людей з потребами стоїть дуже гостро в країні. І потрібно їх захищати не тільки в даному випадку. Це мають бути комплексні законодавчі акти, які охоплять всю сферу.

Хочу сказати, що у воюючій країні йде грабунок тих коштів, які виділяються на соціальний захист. Прості громадяни платять у бюджет єдиний соціальний внесок. Він, якщо порівняти минулий і цей роки, пограбований на 5 мільярдів! Безпрецедентно! Фонд соціального страхування в минулому році, маючи профіцит, в цьому році вже не виплачує лікарняні. Йде запозичення в казначействі і хтось готується на вибори за кошти платників податків. Я прошу правоохоронні органи, Службу безпеки України, поліцію звернути увагу і вважати мій виступ депутатським запитом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Кишкар, з місця. Будь ласка.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую, пане Голово. Дякую доповідачам. Дякую пані Сукмановій за її позицію. Дійсно, врівноважено і правильно щодо боротьби з рейдерством, яке існує на підставі тих законів, які, на жаль, ми з вами прийняли. Дуже сумно цей законопроєкт голосувати без розрахунків і без математики процесу. Але перед цим блоком питань я мав низку зустрічей з людьми з інвалідністю, людьми, які пересуваються на візках, з Олегом Іваненком з Броварів, з Сашком Пустовойтом, який очолює організацію

людей з обмеженими можливостями в місті Києві. Їхні головні меседжі були якраз не про витрату коштів чи доступність до судів, а про те, що казав мій колега Кривенко — ідеологію. Вибачте, але вона трішки совкова, коли ми говоримо про доступність, не говорячи про можливості для цих людей. Ми не розглядаємо цих людей як членів парламенту, суддів, поліцейських чи керівників великих державних підприємств, а ми лише переживаємо, щоб вони могли зайти, подати заяву чи заплатити судовий збір.

Люди з інвалідністю вимагають дотримання існуючих законів, ніж прийняття інших, які визначали б у тому числі доступність до об'єктів. Цілу низку проектів на місцевому рівні, які забезпечені місцевими коштами, реалізовано: спуски чи пішохідні переходи, переходи по надземним пішохідним переходам. Вони добре функціонують, і це відповідальність місцевої влади.

Сьогоднішня система координат у роботі з людьми з інвалідністю називається «створи собі спортсмена-інваліда», тому що, лише будучи спортсменом-інвалідом, можна заробити хоч якісь кошти. Але люди з інвалідністю вимагають одного — соціалізації. Соціалізація — це в першу чергу робоче місце.

Від усіх людей з інвалідністю передаю велике вітання членам парламенту і вимагаю забезпечити соціалізацію. Не спортсменів треба створювати, а створити систему, в якій кожен з людей, чи то він на візку, чи з обмеженими можливостями опорно-рухового апарату, матиме право на робоче місце, в тому числі і в стінах цього парламенту.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Зараз заключний виступ. Кишкар передає слово для виступу Ірині Сисоєнко. Будь ласка, пані Ірино. Через 3 хвилини голосування. Прошу всіх заходити до залу.

СИСОЄНКО І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги, в Україні майже 3 мільйони осіб з інвалідністю, водночає ми майже їх не бачимо серед суспільства. Чому так? Тому що держава не створила належних умов для того, щоб в суспільстві ці люди були належним чином адаптовані, щоб у них були фізичні

можливості перебувати в державних установах, безперешкодно потрапляти в медичні заклади, аптеки, місця громадського значення.

Якщо подивитися, як в інших державах побудована система доступу для людей з інвалідністю, то там можна побачити, що майже в кожну державну установу особи на візках, особи з інвалідністю можуть безперешкодно діставатися і користуватися всіма можливими правами. Тому потрібно створити умови, коли громадяни України, що мають обмежені можливості, могли б бути не лише дома, а й бути повноцінними членами суспільства. Це спільна задача і парламенту, і уряду.

Хочу звернути увагу, що які б ідеальні закони ми тут з вами не приймали, якщо ці закони не будуть належним чином виконуватися урядом, якщо насправді не будуть витрачатися державні кошти на забезпечення необхідних умов доступності до громадських закладів, медичних закладів, аптек, до всього того, чим мають користуватися люди з обмеженими можливостями, то нічого не відбудеться.

Тому фракція «Об'єднання «Самопоміч» буде підтримувати даний законопроект. Ми наполягаємо на тому, що цей законопроект, як і інші, для людей з обмеженими можливостями мають розглядатися в першу чергу. Цей законопроект лежить в парламенті вже 1 рік і 8 місяців та чекає на своє голосування. Ми повністю підтримуємо те, що право на захист в суді всі громадяни України мають однакове. Тому потрібно створити умови безперешкодного доступу до суду. Пандуси з поручнями, кнопкою виклику персоналу охорони для забезпечення безперешкодного доступу до залу судових засідань мають полегшити особам з інвалідністю доступ до приміщень судів і захистити їхні права.

Також суди мають бути облаштовані санітарними кімнатами для осіб з інвалідністю, що є надзвичайно важливим. Потрібно встановити в приміщенні судів інформаційні стенди шрифтом Брайля, облаштувати місця для паркування автомобілів осіб з інвалідністю поблизу входу в приміщення суду та розмістити відповідні знаки. Тобто багато чого має бути виконано на рівні виконавчої влади. Ми однозначно підтримуємо цей важливий законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до статті 9 Закону України «Про судовий збір» щодо створення умов для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень судів» (№ 6211) за пропозицією комітету за основу і в цілому. Прошу голосувати.

((3a)) - 228.

Закон прийнято.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про дорожній рух» щодо організації дорожнього руху для осіб, які рухаються в кріслах колісних» (№ 7486). Я прошу підтримати його розгляд за скороченою процедурою. Прошу голосувати і підтримати.

(3a) - 155.

Рішення прийнято.

Я запрошую до доповіді заступника міністра внутрішніх справ Трояна. Будь ласка, 3 хвилини.

ТРОЯН В.А., заступник міністра внутрішніх справ України. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні народні депутати! З метою реалізації Указу Президента України від 13 грудня 2016 року № 553 «Про заходи, спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю» Міністерству внутрішніх справ було доручено врегулювати питання віднесення до пішоходів осіб, які перетинають проїжджу частину автомобільної дороги, вулиці на інвалідних візках з двигуном.

На сьогодні осіб, які рухаються в кріслах колісних з двигуном, не віднесено до учасників дорожнього руху, тому вони фактично позбавлені волі і права на безпечний рух.

Зазначеним законопроектом пропонується внести відповідні зміни до Закону України «Про дорожній рух», які дозволяють законодавству захистити права осіб з інвалідністю, що рухаються в кріслах

колісних на безпечний рух шляхом віднесення таких осіб до кола учасників дорожнього руху, а також удосконалити та наблизити до європейських стандартів відносини у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

З прийняттям цього проекту закону особи, які рухаються в кріслах колісних, матимуть право рухатися по тротуарах та пішохідних і велосипедних доріжках зі швидкість пішохода, їздити по краю проїзної частини, вулиці чи узбіччю. Разом з цим особи, які рухаються в кріслах колісних зі швидкістю пішохода по тротуарах, пішохідних та велосипедних доріжках, матимуть право на переважне перетинання проїжджої частини. Під час руху вони повинні будуть виконувати вимоги, що стосуються пішоходів. Крім того, особи, які рухаються в кріслах колісних по краю...

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Скільки вам треба завершити? Будь ласка, 30 секунд.

ТРОЯН В.А. ...в напрямку руху транспортних засобів по правій крайній смузі та виконувати вимоги, що стосуються велосипедистів.

Також встановлюються певні вимоги до крісел колісних, відтак вони повинні бути обладнані світловими пристроями.

Прошу підтримати даний законопроект. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я запрошую до співдоповіді голову Комітету з питань транспорту Ярослава Дубневича.

ДУБНЕВИЧ Я.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 120, Львівська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна пані головуюча! Шановні народні депутати! Проектом закону № 7486 від 15.01.2018 року вносяться зміни до Закону України «Про дорожній рух» у частині унормування норм щодо організації дорожнього руху для осіб, які рухаються в кріслах колісних. Зокрема, пропонується

визначити основні права та обов'язки осіб, що рухаються в кріслах колісних, а також привести до єдиної термінології у цьому питанні.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України підтримує законопроєкт з деякими зауваженнями та пропозиціями. Міністерство інфраструктури України, Міністерство внутрішніх справ України, Національна поліція України та Державне агентство автомобільних доріг України підтримують законопроєкт. Комітет Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю та Комітет Верховної Ради з питань бюджету підтримують законопроєкт.

Комітет з питань транспорту на своєму засіданні 17 жовтня 2018 року розглянув проект закону № 7486 від 15.01.2018 року і рекомендував Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу. Прошу підтримати прийняття законопроекту № 7486 за основу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ми переходимо до обговорення законопроекту. Прошу записатися на виступи: два — за, два — проти. Запрошую до слова народного депутата Євтушка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дійсно, перша половина нашого пленарного засідання присвячена важливим законопроектам. Я одразу хочу сказати, що фракція «Батьківщина» буде підтримувати їх, аби бодай трішечки покращити стан, пересування, добробут людей з інвалідністю.

Про що йдеться в даному законопроекті? Відповідно до Європейської угоди (Женева, 1971 рік), було передбачено, що до пішоходів прирівнюються ті особи, які переміщуються в інвалідних візках, що приводяться в рух власноруч ними самими, які їздять із швидкістю пішохода. Одночасно такі особи з інвалідністю мають право у будьякому випадку рухатися по проїжджій частині дороги.

Проектом закону пропонується внести відповідні зміни до Закону України «Про дорожній рух», які дозволяють законодавчо захистити право осіб з інвалідністю, які рухаються у кріслах колісних, а також інших представників маломобільних груп населення, на безпечний рух. А саме пропонується, щоб особи, які рухаються в кріслах колісних, належали до учасників дорожнього руху.

Крім цього в статті 19^1 щодо основних прав та обов'язків осіб, що рухаються в кріслах колісних, чітко передбачаються їхні права та обов'язки. Серед прав дається можливість їздити по краю проїжджої частини дороги, вулиці чи по узбіччю. Також є і обов'язки: не перевозити вантажі, що заважають керуванню; не буксирувати причепи; не перевозити пасажирів.

Фракція «Батьківщина» буде підтримувати даний законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я запрошую до слова народного депутата Ірину Сисоєнко.

СИСОЄНКО І.В. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Даний законопроект є таким, що має захистити права осіб з інвалідністю, які рухаються в кріслах колісних, а також інших представників маломобільних груп на безпечний дорожній рух.

Тому однозначно фракція «Об'єднання «Самопоміч» буде підтримувати цей важливий законопроєкт, тому що Україна посягає перше місце в Європі по кількості осіб, травмованих під час дорожньо-транспортного руху, які потім стають особами з інвалідністю. Також Україна, на жаль, займає перше місце по смертності серед населення, коли люди просто гинуть на дорогах України. Тому ті законодавчі зміни, які направлені на те, щоб встановити безпечні умови для пересування осіб з інвалідністю, є важливими, і ми будемо голосувати за цей законопроєкт.

Водночас я хочу звернути увагу, що ми не лише маємо створювати належні умови для пересування на дорогах для людей з інвалідністю, а в першу чергу задача держави — робити все, щоб людей з інвалідністю в нашій державі було значно менше, а для цього ми маємо займатися профілактикою і попередженням інвалідності. Тому питання дорожньо-транспортних пригод, через які працездатні люди

віком до 40 років, які ще мали б можливість багато років працювати і мати шанс на повноцінне життя, одержують травми, стають особами з інвалідністю і перебувають у візках, дуже актуальне. Саме над цим ми маємо працювати разом з урядом і запроваджувати відповідні державні програми по боротьбі з травматизмом, по профілактиці і попередженню інвалідності, в тому числі і на дорогах України.

Законопроекти є важливими, але водночає надзвичайно важливо для людей забезпечити реалізацію цих законопроектів саме діями виконавчої гілки влади, уряду та органів місцевого самоврядування.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Гусака від фракції «Опозиційний блок».

ГУСАК В.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). «Опозиційний блок». Шановні колеги, шановні українці, шановна головуюча! Добре, що парламент, хоча б після Міжнародного дня людей з інвалідністю розглядає законопроекти, спрямовані на те, щоб зробити життя інвалідів в Україні трошки простішим. Хотілося, щоб ця підтримка мала реальний, а не декларативний характер, бо нещодавно ми о 6 годині ранку розглядали бюджет. Що в цьому бюджеті для інвалідів? Нічого. Пенсія для інваліда І групи з дитинства (це людина, яка не може працювати) з 1 січня становитиме 1,5 тисячі гривень. Майже як знущання виглядає задекларована мета, що ця пенсія має забезпечити нормальне проживання та купівлю необхідних ліків.

Що стосується цього законопроекту, то він спрямований на те, щоб інвалідам, які рухаються в кріслах колісних з двигунами, надати права пішоходів і таким чином забезпечити право на безпечний рух. Нічого поганого в цьому немає. Це справжня європейська норма, як і заявляють автори законопроекту, бо в Європі колісні крісла обладнані двигунами.

Але ви знаєте, скільки мінімально коштує інвалідний візок з двигуном? Ціна починається від 20 тисяч гривень. Хто її може придбати з українців на пенсію 1,5 тисячі гривень?

Але шкоди в цьому немає, і можливо, для тих інвалідів, кому якось пощастить отримати це крісло, цей законопроект спростить життя. Тому фракція «Опозиційний блок» його підтримає, але ми сподіваємося, що вже наступний парламент займеться питаннями реального розвитку економіки.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Є бажання виступити від фракції «Народний фронт». Народний депутат Корчик з місця. Будь ласка.

КОРЧИК В.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). «Народний фронт». Шановні колеги! У законопроекті шляхом внесення змін до Закону України «Про дорожній рух» пропонується врегулювати суспільні відносини щодо організації дорожнього руху для осіб, які рухаються в кріслах колісних, а також для інших представників маломобільних груп, та захистити їх право на безпечний рух.

Прийняття законопроекту, як зазначається у пояснювальній записці до нього, дозволить удосконалити та наблизити до європейських стандартів відносини у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Зважаючи на всі виступи колег та результати розгляду профільного комітету, зауваження та пропозиції Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, прошу підтримати прийняття даного законопроекту за основу.

Фракція «Народний фронт» буде підтримувати. Дякую за увагу (Оплески).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Всі змогли виступити, так? Тоді прошу підготуватися до голосування. Прошу шановних народних депутатів займати свої місця, за декілька хвилин відбудеться голосування.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про дорожній рух» щодо організації дорожнього руху для осіб, які рухаються в кріслах колісних» (№ 7486) за пропозицією комітету за основу.

Прошу всіх підтримати за основу. Голосуємо, колеги. «3а» - 252.

Рішення прийнято.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» щодо посилення захисту осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення при здійсненні містобудівної діяльності» (№ 7370). Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою.

Прошу голосувати.

(3a) - 156.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді заступника голови Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Шиньковича Андрія Васильовича. Будь ласка.

ШИНЬКОВИЧ А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 189, Хмельницька область, самовисуванець). Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги народні депутати! Це законопроект, який об'єднає зал, тому що тут немає політики, а є, дійсно, продовження тієї справи, якою ми сьогодні займаємося, — це створення комфортних, безперешкодних умов для людей, які обмежені у своїх можливостях, але які живуть повноцінним життям, так само як усі ми.

Однією зі сфер діяльності, де доступність, мобільність безпечного середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення є вкрай актуальним та важливим, є містобудівна діяльність. Основний нормативний акт з цього питання — ДБН В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення», який набрав чинності 1 травня 2007 року та

впорядкував вимоги щодо будівництва нових об'єктів або реконструкцію існуючих відповідно до потреб різних категорій населення. Однак будинки, громадські будівлі і споруди, збудовані та прийняті в експлуатацію до травня 2007 року, здебільшого не відповідають вимогам щодо доступності, а для проведення реконструкції відповідно до вимог законодавства існують суттєві невиправдані перешкоди внаслідок прогалин у законодавстві.

Так, будівництво пандусів, підйомників, платформ потребує використання земельної ділянки для їх розміщення. Встановлена загальна процедура відведення земельних ділянок під будівництво не стимулює замовника будівництва до забезпечення доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час здійснення містобудівної діяльності внаслідок її складності, вартості і часу оформлення, та інколи навіть необхідності проведення аукціонних процедур для відведення невеличкої земельної ділянки.

Саме з метою зняття перешкод під час вирішення питань пристосування існуючих житлових і оточуючих середовищ до потреб осіб з інвалідністю і розроблений цей законопроект, та пропонується надати можливість облаштування пандусів або піднімальних платформ, підйомників без документа, що засвідчує право власності чи користування земельною ділянкою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ШИНЬКОВИЧ А.В. А також дуже важлива норма в законопроекті: звільнення замовників цих робіт від сплати пайової участі на розвиток інфраструктури населеного пункту.

Комітет Верховної Ради з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства розглянув цей законопроект на своєму засіданні і пропонує Верховній Раді прийняти його за основу. Є позитивний висновок ГНЕУ, антикорупційного комітету.

Прошу, шановні колеги, підтримати законопроект за основу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти. Від «Батьківщини» Івченко передає слово Рябчину.

РЯБЧИН О.М. Дякую колезі Івченку за те, що передав слово.

Законопроект № 7370 пропонує будувати засоби безперешкодного доступу до об'єктів житлово-комунального та громадського призначення. Однак є питання. Немає чіткого визначення, що таке є «засоби безперешкодного доступу до об'єктів ЖКХ». І ще доцільно уточнити до другого читання, які саме категорії населення відносяться до маломобільних груп, тому що можуть бути певні зловживання, коли будь-хто зможе зробити землевідвід і будувати все, що завгодно, під виглядом засобів безперешкодного доступу до об'єктів. Тому це треба врегулювати до другого читання.

Прохання до авторів (а це Кабінет Міністрів України) знову готувати більш якісні законопроекти, де будуть чіткі формулювання, для того, щоб ми не витрачали купу часу для доопрацювання їх до другого читання.

У нас ϵ великі застереження до цього законопроекту. Пропонуємо ретельно попрацювати над тим, щоб за благими намірами, а саме збільшенням кількості об'єктів доступу для людей з інвалідністю, для маломобільних категорій населення не було певних зловживань, як в нас, на жаль, ϵ зазвичай. Тому підтримуємо цей законопроект лише в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Блок Петра Порошенка» Рудик Сергій Ярославович.

РУДИК С.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги, сказати, що зазначений законопроект дозрів, це нічого не сказати: він перезрів. Ці норми для нових будівель мають бути впроваджені максимально швидко із зрозумілих для всіх причин.

Але він розв'яже тільки частину проблем, які стоять перед людьми з інвалідністю, щодо будинків, які будуть будуватися. У нас є величезна проблема зі старим житловим фондом. Є величезна проблема з адміністративними будівлями. Ми перший законопроект щодо доступу до судів проголосували 228 голосами. Але, щоб ви собі розуміли, що навіть у Верховній Раді людина з інвалідністю не може безперешкодно пересуватися, особливо яка пересувається у візку.

Щомісяця на моє запрошення у Верховну Раду приїжджають різні організації осіб з інвалідністю. Я спостерігаю власними очима, як важко перейти між першим і другим поверхами, потім піднятися на третій поверх, спуститися знову на другий і перейти в комітети для того, щоб подивитися, як вони працюють. Для здорової людини це займає сім, максимум 10 хвилин, для інвалідів-візочників — до 40-50 хвилин. Пандус, який піднімає людей і так званий ліфт, який може підняти з першого на другий поверх, є в під'їзді VI будівлі під куполом і на Садовій. Далі ситуація не рухається.

Шановні колеги, користуючись нагодою, а також тим, що наступного року наша будівля Верховної Ради відзначатиме 80-у річницю з дня будівництва, я прошу передбачити Апаратом Верховної Ради обладнання всіх під'їздів, які є в будівлі Верховної Ради, спеціалізованими пандусами для під'їзду інвалідів. Прошу всіх колег підтримати цю ініціативу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, зараз заключний виступ, після якого ми переходимо до голосування.

Колеги, отже, через хвилину ми переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайти до залу і підготуватися до голосування.

Від фракції «Опозиційний блок» слово надаю Наталії Королевській. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, це важливий законопроект. Його потрібно приймати в першому читанні і вирішити питання щодо доступності в нових будовах. Але ж до другого читання наша задача з вами врахувати дуже важливу річ: щоб людина могла потрапити до будь-якого об'єкта як житлового приміщення, так і об'єкта інфраструктури, в нашій країні. Це, я вважаю, завдання цього парламенту.

Також ми наполягаємо на розгляді семи наших законопроектів, які вже більше року знаходяться в парламенті, підтримані профільними комітетами і які дозволили б сьогодні підвищити виплати та допомогу людям — інвалідам війни, відновити особам з інвалідністю пільги на проїзд, запровадити механізм працевлаштування осіб з інвалідністю, вирішити питання дітей, які отримали інвалідність, мирних

мешканців внаслідок війни на сході, підвищити людям з інвалідністю пенсії та соціальні виплати, а також виплати по догляду за людьми з інвалідністю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, 30 секунд.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Прошу головуючого, голів профільних комітетів розглянути першочергово сім законопроектів щодо реального захисту людей з інвалідністю і внести до кінця року на розгляд парламенту. Ми з вами не тільки напередодні або після свят будемо займатися цими важливими питаннями, а дійсно зможемо підтримати 2,5 мільйона людей, яким дуже важко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця.

Я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» щодо посилення захисту осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення при здійсненні містобудівної діяльності» (№ 7370) за основу. Прошу голосувати.

(3a) - 230.

Рішення прийнято.

Отже, ми розглянули три законопроекти. У нас залишився ще один законопроект з цього розділу, але ми перейдемо до його розгляду після перерви.

Зараз згідно з Регламентом я оголошую перерву на 30 хвилин. О 12 годині 30 хвилин прошу всіх прибути до залу для продовження нашої роботи.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, час, відведений для перерви, вичерпаний. Я запрошую всіх до залу для продовження нашої роботи.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до статей 19 і 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» щодо адміністративно-господарських санкцій» (№ 4598).

Ставлю на голосування пропозицію щодо розгляду законопроекту за скороченою процедурою. Але думаю, що голосів не буде. Прошу підтримати.

((3a)) - 53.

Давайте поставлю на голосування ще раз? Добре, я почекаю 1 хвилину.

Хто за те, щоб проект закону № 4598 розглянути за скороченою процедурою, прошу проголосувати.

(3a) - 71.

Динаміка позитивна, але недостатня.

Отже, колеги, я сподіваюся, що ми зможемо ефективно, швидко обговорити цей законопроект. Ми переходимо до розгляду проекту закону за повною процедурою.

Запрошую до доповіді заступника міністра соціальної політики Попову Ларису Віталіївну. Потім співдоповідає Третьяков Олександр.

Пані Ларисо, будь ласка.

ПОПОВА Л.В., заступник міністра соціальної політики України. Доброго дня, шановний головуючий, шановні народні депутати! Станом на 1 січня 2018 року загальна кількість осіб з інвалідністю в Україні становить 2 мільйони 635 тисяч 591 особа. З них за статистичними даними від 1 вересня 2018 року працевлаштовано лише 666 тисяч 827 осіб, у тому числі працездатного віку — 533 тисячі 387 осіб. З огляду на це можна зробити висновок, що із загального числа осіб з інвалідністю в Україні працевлаштовано офіційно лише близько 25 відсотків, велика частина з яких працевлаштована лише на папері.

Система працевлаштування осіб з інвалідністю потребує змін, зокрема необхідно посилити відповідальність роботодавців зі сплати адміністративно-господарських санкцій за невиконання нормативу робочих місць, призначених для працевлаштування людей з інвалідністю, шляхом відновлення втраченої державної функції контролю за розрахунком і сплатою роботодавцями відповідних санкцій. Саме із цією метою і було розроблено даний законопроект.

Зокрема, пропонується внести зміни до статті 19 та 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», яким пропонується покласти на Державну службу України з питань праці функцію контролю за розрахунком і сплатою адміністративно-господарських санкцій та пені на рахунки відділень

Фонду соціального захисту інвалідів за невиконання роботодавцями нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю. Це перше.

І друге. Дозволити Державній службі України з питань праці у разі виявлення ним у ході перевірки порушень роботодавцями нормативу робочих місць, призначених для працевлаштування осіб з інвалідністю, розраховувати суми адміністративно-господарських санкцій та пені і вказувати їх у своїх актах перевірки, а також дозволити здійснювати такі розрахунки відділенням фонду на підставі звіту про зайнятість і працевлаштування у разі несплати роботодавцями адміністративно-господарських санкцій самостійно.

Прийняття акта дасть змогу забезпечити ефективний механізм стягнення сум несплачених адміністративно-господарських санкцій у судовому порядку, що позитивно вплине на загальний стан їх надходжень до бюджету.

Шановні депутати, ці кошти можна було б спрямувати на заходи і соціальної, трудової, фізкультурно-спортивної та професійної реабілітації, професійне навчання осіб з інвалідністю на створення спеціальних робочих місць.

Варто також зазначити, що текст проекту акта потребує приведення у відповідність із офіційним перекладом Конвенції про права осіб з інвалідністю і факультативного протоколу до неї, зокрема слово «інвалід» має бути замінено на слова «особа з інвалідністю» в усіх її формах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Будь ласка, 3 хвилини на запитання до доповідача. Іван Іванович Савка.

САВКА І.І., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую, пане головуючий. Цей проект закону необхідний перш за все тим людям, які не повинні бути обмежені в нашому суспільстві. Я хотів подякувати авторам цього проекту закону, які намагаються покращити життя в нашій державі інвалідам, які прагнуть жити краще в нашому середовищі.

Закликаю всіх до голосування. Дякую, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Це очевидно виступ, а не запитання. Семенуха Роман. Увімкніть мікрофон.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». У мене запитання до представника міністра соціальної політики саме в контексті цього законопроєкту. Сьогодні, згідно з законом, відповідно до статті 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» встановлюється пільговий розмір ЄСВ для підприємств, на яких працюють особи з інвалідністю. При цьому, це правило з незрозумілих причин не поширюється на фізичних осіб — підприємців, до яких також застосовується вимога щодо заповнення норми робочих місць особами з інвалідністю.

Чому цей законопроект, який зареєстрований Кабінетом Міністрів, не виправляє цю дискримінацію? Адже сьогодні чимало людей, так само найманих працівників, щодо яких так само поширюється вимога відсоткового забезпечення людей з особливими потребами, але там немає цієї пільги. Тобто чому в вашому законопроекті не пропонується усунути цю дискримінацію стосовно ФОП?

Дякую.

ПОПОВА Л.В. Даним законопроектом ми пропонуємо саме на Державну службу з питань праці покласти обов'язки перевіряти дані підприємства. І ми хочемо, щоб у тих актах, які вони пишуть і які покладені на них, вони показували... (Шум у залі).

Я думаю, що дуже слушне зауваження. Ми повинні його переглянути і вони повинні поширюватися на відповідні ФОП. Я з вами абсолютно погоджуюся.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Бондаря, «Народний фронт». Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Виборчий округ № 119. Пані Ларисо, до вас запитання. До мене звертаються керівники вугледобувних підприємств. Це є небезпечне виробництво. Як бути там з працевлаштуванням якраз цього відсотка осіб з інвалідністю? Вони сплачують штрафи за те, що не працевлаштовують людей. Чи можна внести зміни до цих проектів постанов, законів? Що треба зробити? Я вже неодноразово писав звернення, щоб врегулювати це питання.

ПОПОВА Л.В. Ви маєте на увазі підприємства із шкідливими умовами праці, де не працевлаштовуються особи з інвалідністю? Я погано почула запитання.

ГОЛОВУЮЧА. Ви відповідаєте на запитання?

ПОПОВА Л.В. Я не почула запитання. Це підприємства із шкідливими умовами праці.

Я думаю, що ми маємо розглянути такі підприємства, тому що особи з інвалідністю не можуть працювати на всіх підприємствах. Ця позиція має бути доопрацьована.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Час вичерпаний. Прошу сідати на місце.

Запрошую до співдоповіді голову Комітету у справах ветеранів та осіб з інвалідністю народного депутата Олександра Третьякова.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю., голова Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, 3 грудня весь світ відзначає Міжнародний день осіб з інвалідністю, який проголошено Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН у 1992 році. На жаль, за останні роки кількість осіб з інвалідністю в Україні поповнюється нашими захисниками, які дають відсіч російському агресору. Повага до потреб осіб з інвалідністю, забезпечення

і реалізація ними прав на працю та достатній рівень матеріального забезпечення— це найменше, що держава має зробити сьогодні для людей, які своїм прикладом демонструють силу волі та незламність духу.

Наш комітет системно працює над законодавчим врегулюванням актуальних питань забезпечення прав осіб з інвалідністю, у тому числі на працю. Головна мета урядового законопроекту № 4598 — забезпечити виконання роботодавцями нормативного працевлаштування осіб з інвалідністю. Попри деякі зауваження до законопроекту, члени комітету одностайні в тому, що порушені питання треба вирішувати швидко. Тому комітет рекомендує прийняти законопроект № 4598 у першому читанні. Комітет готовий разом з депутатами доопрацювати цей законопроект до другого читання в найкоротші терміни. Прошу підтримати рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Залишайтеся, будь ласка, на трибуні. Запишіться на запитання до співдоповідача.

Запрошую до слова народного депутата Євтушка.

Народний депутат Шкрум Альона. Будь ласка.

ШКРУМ А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». У мене було запитання до першого доповідача, але, оскільки я не змогла його поставити, то прошу вас, надати мені відповідь, пане голово комітету.

Скажіть, будь ласка, чи вважаєте ви, що дійсно це правильно, йти шляхом накладення санкцій і дозволити конкретному центральному органу виконавчої гілки влади робити перевірки, визначати порушення і потім застосовувати адміністративно-господарські санкції та пені при тому, що в нас не врегульовано питання, яке ставили до цього мої колеги народні депутати? Якщо не може підприємство знайти осіб з інвалідністю, які зацікавлені в цій роботі, чому воно має сплачувати санкції? Так, підприємства часто звертаються навіть до Державної служби зайнятості, і говорять про те, що не можуть на посаду знайти необхідну кількість осіб з інвалідністю, але, на жаль, змушені платити

санкції. Так само, як не забезпечені і якісь базові потреби, в принципі, для цих осіб з інвалідністю, щоб вони були зацікавлені в робочих місцях. Чи не треба більш комплексно підійти до цього питання, а не лише шляхом накладення санкцій, які, до речі, не застосовуються на державні органи влади...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Я не дуже вірю, що з 2,5 мільйона осіб з інвалідністю не можуть знайти того, хто буде працювати. Тому, я думаю, що так шукають. Це по-перше.

По-друге, держава — це ε батіг і пряник. Якщо не виконуються закони, держава повинна за це карати.

Третій законопроект достатньо «сирий», його треба до другого читання доопрацьовувати. Я вважаю, що не може бути дискримінації, державне чи приватне підприємство. Це буде доопрацьовано.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ще одне запитання від народного депутата Альони Шкрум.

ШКРУМ А.І. Дякую.

Фактично ви вже почали відповідати на це запитання, але на сьогодні присутня дискримінація. Ми змушуємо малий, середній, великий, будь-який бізнес, де більше вісьмох людей, працевлаштовувати осіб з інвалідністю на конкретні кваліфікаційні вимоги, на які все-таки інколи важко знайти таких людей. Особливо, якщо це важке виробництво, важкі умови праці, особи з інвалідністю не завжди можуть навіть фізично там працювати. При цьому для державних органів влади жодної пені, санкцій за недотримання таких умов не застосовується. Мені цікаво, чи комітет, наприклад, розбирався, чи в державних органах таких як Кабінет Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, Апараті Верховної Ради України є необхідна кількість, відповідно до законодавства 1991 року, на яке ми посилаємося, осіб з інвалідністю? Вони працевлаштовані хоча б у нас в Апараті Верховної Ради України?

Дякую.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. На жаль, не працевлаштовані. Я згоден з тим, що ϵ дискримінація. Я вважаю, якщо ми приймемо цей законопроект у першому читанні, проведемо дуже широке обговорення, круглі столи на базі комітету, то ми повинні це зробити.

Закон 1991 року, який зараз працює, вже морально застарів. Його треба міняти. Я не дуже згоден з тим, що треба бізнес «зажимати», особливо сьогодні, в такі складні часи для держави.

Тому законопроект буде доопрацьований для того, щоб був баланс між роботодавцем і людьми з інвалідністю.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Останнє запитання. Народний депутат Бондар. Прошу.

БОНДАР М.Л. Дякую. Пане Олександре, мною зареєстрований проект закону № 9315 (якраз ваш комітет є профільним). Це щодо уточнення нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю на виробництвах із шкідливими і важкими умовами праці. Будь ласка, розгляньте його на засіданні комітету і прийміть позитивне рішення щодо питання шахтарів і вугледобувних підприємств, де не можуть бути працевлаштовані особи з інвалідністю, бо це шкідливе виробництво.

Дякую.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Завтра ми вже не встигнемо його розглянути, але на наступному засіданні комітету, я обіцяю, що ми розглянемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане голово комітету. Ви можете зайняти своє місце.

Ми переходимо до обговорення законопроекту. Прошу народних депутатів підготуватися. Зараз ми будемо проводити обговорення від депутатських фракцій і груп.

Від групи «Партія «Відродження» запрошую до слова народного депутата Писаренка.

ПИСАРЕНКО В.В. Дякую, шановна пані головуюча. Хочу сказати, що дуже важливо, що ми переходимо до тематичних днів і сьогодні день соціальних питань. Незважаючи на це, у нас дуже низький рівень підтримки і щодо процесу проведення нашого засідання, і щодо голосування. Ми ще раз наполягаємо, що сьогодні нам потрібно перейти до більш системної роботи парламенту, яка буде визначати наше прагнення змінити щось у особливих питаннях, які сьогодні турбують людей.

Соціологія показує, що понад 50 відсотків людей турбує три питання: ціни на тарифи, питання миру і питання, яким чином у цій країні отримувати зарплату, пенсію та інші соціальні виплати. Ці три питання сьогодні, на жаль, не є в порядку денному парламенту. Ми сьогодні розглядаємо важливі питання, але вони повинні бути більш масштабні.

Я вже говорив зранку, що за останньою статистикою, ми вже досягли рівня, який прогнозувала Організація Об'єднаних Націй стосовно зменшення кількості населення України. Нація зможе зникнути і роз'їхатися по інших країнах. Лише в Польщі сьогодні вже працює 2 мільйони українців, в Російській Федерації — ще більша кількість. Це означатиме, що українці будуть формувати ВВП інших країн, а тут, в Україні, не буде кому працювати на заводах, виробляти валовий національний продукт і, відповідно, нічим буде сплачувати ті соціальні виплати, які навіть закладені сьогодні в країні, а це означатиме, що країна буде і надалі продовжувати жити в борг.

Тому ми пропонуємо, щоб у наступному році разом із виборами провести Всеукраїнський перепис населення, щоб зрозуміти, скільки українців ще залишилося жити в Україні. Від цього ми будемо будувати стратегію розвитку країни, те, що буде відбуватися з нашою економікою, на чому будемо робити наголос. Це дозволить нам приймати стратегічні рішення в парламенті, не витрачати час на пусте обговорення рішень, які не змінюють у цілому життя країни і українців. Давайте вже зараз подивимося на те, чим повинен опікуватися парламент задля того, щоб кількість людей у країні не зменшилася до критично низького рівня.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Дмитра Білоцерковця. Оксана Продан. Будь ласка.

ПРОДАН О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, я звертаю вашу увагу на те, що сьогодні, ми говоримо про людей, які потребують додаткового захисту, про людей з інвалідністю, а цей законопроект на їх користь не має нічого позитивного.

По-перше, нічого ми людям, які дійсно потребують зараз можливості і необхідності отримати роботу, якщо такої не мають, не даємо. Цим законопроектом ми передбачаємо тільки додаткові санкції для бізнесу, для роботодавців і додаткові можливості для контролюючих органів.

Тут, у залі, велася дискусія, коли обговорювали попередній законопроект, про те, яке забезпечення роботодавцем місцями, можливостями для того, щоб позвати людей на роботу. Коли говорили про те, що є тисячі людей, які шукають роботу, ніхто не сказав, що зараз у цей коефіцієнт і кількість осіб з інвалідністю включають робочі місця водіїв, електриків, монтажників, які апріорі не можуть бути з інвалідністю. Ніде ніколи до роботи водієм не допустять людину, яка за медичними показниками не може бути водієм. Але це ті водії на автопідприємствах, наприклад, розраховуються в той мінімальний коефіцієнт, який повинен бути забезпечений на підприємстві. Тому немає забезпечення роботою інвалідів, є тільки додаткові санкції.

Що ϵ в цьому законопроекті? Це можливість ще одному контролюючому органу перевіряти підприємства, розрахунки і це точно не для інвалідів. Це єдине для ускладнення перевірок — з одного боку, а з іншого боку — для посилення корупції.

Є ще одна річ, про яку вчора говорили на засіданні фракції. Цим законопроєктом передбачається скасувати строк давності для збору до Фонду соціального захисту інвалідів. Ми сьогодні маємо відсутність строку давності для Пенсійного фонду і там, зрозуміло, люди страхують пенсійну відповідальність. Але скасовувати строк давності щодо зборів, внесків до Фонду соціального захисту інвалідів, я вважаю, взагалі неможливим. Тому голосувати за цей законопроєкт навіть

у першому читанні передчасно. Прошу вас його не підтримувати. Він не про інвалідів, він про посилення корупції (Оплески).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Запрошую до слова народного депутату Семенуху від «Об'єднання «Самопоміч».

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, 80 відсотків українців, які сьогодні мають інвалідність — це люди працездатного віку. В радянські часи такі люди автоматично вибували з ринку праці, адже інвалідність трактувалася як втрата працездатності. Сьогодні є спроба виправити цю дискримінацію, але не в кращій спосіб — є квотування для бізнесу по кількості робочих місць, працевлаштування осіб з інвалідністю становить 4 відсотки від кількості штатних працівників.

А тепер давайте реально подивимося на стан речей, чи виконується ця норма. Про яке, наприклад, дотримання закону може йтися, якщо за даними Рахункової палати навіть переважна більшість державних бюджетних установ не виконує ці норми. Всі, хто працює в реальному секторі економіки в приватному секторі, знають, що дуже часто сьогодні дотримання цієї норми є суто декларативним. Дуже часто бізнесу легше заплатити ті штрафи, ніж виконувати цю норму. Сьогодні 55 відсотків підприємств лише дотримуються цього квотування, і держава, очевидно, не вміє або не хоче вести діалог з бізнесом, зацікавлювати його пільгами чи іншими преференціями в обмін на соціальну відповідальність.

Законопроект, на нашу точку зору, направлений не на розвиток форм співпраці держави з бізнесом, а на вдосконалення підвищення ефективності карної функції держави. Фактично, будемо говорити прямо, на посилення тиску на бізнес. Я без перебільшення скажу, що навіть сам спосіб квотування для того, щоб залучити осіб з інвалідністю до роботи, є абсолютно радянським за своєю суттю. Законопроект сьогодні не заохочує роботодавців працевлаштовувати людей з інвалідністю.

Наголошую ще на одну дискримінацію, яка стосується бізнесу. Відповідно до статті 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»

встановлюється пільговий розмір ЄСВ для підприємств, в яких працюють особи з інвалідністю, при цьому це правило не поширюється на фізичних осіб — підприємців, які також мають у себе найманих осіб, і законопроєкт не вирішує це. Якщо він буде прийнятий у першому читанні, обов'язково це треба допрацювати в другому читанні.

Але, колеги, сама філософія має бути змінена. Сьогодні в усіх країнах цивілізованого світу передбачені не квотування і штрафи, а навпаки, субсидії. Наприклад, у Чехії виплачується будь-якому підприємству субсидія в розмірі 100-відсоткової заробітної плати, якщо така людина відпрацьовує на тиждень не менше 20 годин. Тобто всі країни Європейського Союзу виплачують субсидії тому бізнесу, який сьогодні залучає таких людей.

Зверніть увагу, що сьогодні в умовах колосальної трудової міграції Україна має замислитися, а де брати людський ресурс для того, щоб поповнити його внаслідок страшної катастрофи через трудову міграцію. Сьогодні особи з інвалідністю через правильні механізми стимулювання бізнесу якраз і могли би бути одним з джерел компенсації цих втрат. Тому категорично не сприймаємо такий підхід.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Альону Шкрум.

ШКРУМ А.І. Фракція «Батьківщина». Колеги, щойно відбулася дуже важлива дискусія щодо цього законопроекту. Дивіться, і в цьому законопроекті, і в Державному бюджеті на 2019 рік, який проголосувала коаліція вночі, дуже добре видно філософію цієї влади. Що робиться замість економічного стимулювання, соціального захисту людей? Посилюються регуляція, санкції і сувора економія бюджету для людини. І так само тут я не бачу захисту прав осіб з інвалідністю. Що я тут бачу, що бачить наша фракція і колеги з різних фракцій, які виступали? Ми тут бачимо посилення санкцій, тиску на малий, середній і великий бізнес, тому що цей законопроект говорить, що Закон 1991 року, який називався «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», передбачає, якщо підприємство має від восьми до 25 працівників, то мінімум одна особа з інвалідністю має бути працевлаштована. Причому, як цю особу знаходити, не

зрозуміло, як це буде відбуватися для підприємств з особливо важкими нормами праці, де, наприклад, особа з інвалідністю не має права і можливості працювати, теж не зрозуміло. Якщо не виконується цей порядок і для великих підприємств (немає мінімум 4 відсотків працівників — особи з інвалідністю), то передбачені великі штрафи. Штраф може досягати від половини середньої річної зарплати для цього підприємства до того, що має навіть відповідати підприємство своїм майном. Цей законопроєкт передбачає контролюючий орган — центральний орган виконавчої влади, який буде ці штрафи збирати, перевіряти, збирати пеню і адміністративні стягнення навіть до майна конкретного підприємства.

Це точно не ϵ допомогою ні особам з інвалідністю, ні малому, ні середньому бізнесу. Причому, дивіться, я це питання ставила двічі. Державні органи влади і державні підприємства не підпадають під ці штрафи і під цю пеню. Тобто для бізнесу ми робимо одні умови, і бізнес зобов'язаний шукати осіб з інвалідністю, працевлаштовувати за квотним принципом, незрозуміло за яким механізмом. А державні підприємства це не зобов'язані робити, і не буде жодних штрафів, не буде жодної пені.

Так само я запитала про Апарат Верховної Ради: навіть ми не виконуємо в Апараті Верховної Ради ту квоту, яка встановлена на рівні 4 відсотків у законодавстві 1991 року. Ми пропонуємо стратегію соціалізації, навчання осіб з інвалідністю і допомоги їм у пошуку роботи.

Наша колега Олександра Володимирівна Кужель ще в 2014 році зареєструвала законопроект № 1400, який якраз говорить про загальну стратегію, як має відбуватися соціалізація і захист осіб з інвалідністю. Нам треба йти цим шляхом, а не шляхом санкцій, підвищення корупції, підвищення регуляції бізнесу і перевірок. У нас бізнес ледь-ледь дихає. Давайте філософію цього закону і державного бюджету змінювати на протилежну.

«Батьківщина» голосувати за це не буде. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Виступ від фракції «Опозиційний блок». Народний депутат Шурма.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). «Опозиційний блок». Шановні колеги, сьогодні такий день, коли ми підтримуємо людей з інвалідністю. Хотів би сказати, що якби не солідарна позиція фракції «Опозиційний блок», то сьогодні і законопроекти № 7370, № 6211 не були б прийняті, оскільки в правлячої коаліції немає голосів. Це добре, що наш зал об'єднується.

Але що стосується законопроекту № 7370, то ми категорично не голосуємо і закликаємо всіх не голосувати. Я пояснюю, чому. Вся справа в тому, що ми знову намагаємося ліквідувати наслідки. Давайте шукати причину. Якщо ми подивимося все, що стосується проблем осіб з інвалідністю, то ми побачимо, що проблема набагато складніша.

Дивіться, коли ми говоримо про відсоток працевлаштованих людей, нам ніхто не сказав, яка ϵ вікова структура осіб з інвалідністю. ϵ ж діти, які апріорі не можуть працювати, ϵ люди в такому віці, які апріорі не можуть працювати, а ϵ люди з такою інвалідністю, які теж взагалі не можуть бути допущені до роботи, ϵ кількість людей, яка в міру свого стану здоров'я не може працювати повний робочий день. Це теж проблема.

У тому комплексі потрібно розглядати вихід з цього положення. Ми далі йдемо порочним шляхом: карати чи заохочувати? Я переконаний, що поки ми будемо вдаватися до штрафів і каральних функцій, ми нічого конкретного і доброго не доб'ємося.

Я не можу не погодитися ні з одним зі своїх політичних опонентів, які виступали до мене. Чому? Тому що ця 4-відсоткова потреба зобов'язання працевлаштувати приходить до абсурду. Скажіть, люди добрі, що робити підприємствам, де є шкідливі умови праці, де взагалі заборонена робота на повний робочий день? Ми нічого не говоримо. Що робити з тими структурами, в які люди вкладають свої гроші благодійно? Я вам наведу приклад. У Харкові є футбольна команда жінок. Куди там влаштовувати осіб з інвалідністю? Мало того, що власник, спонсор видає гроші, щоб підтримувати спорт, йому ще регулярно виписують штрафи! Взагалі відсутній індивідуальний підхід. Тому мені здається, що коли ми говоримо про те, що хочемо навести порядок у державі, давайте будемо йти двома шляхами. Якщо важко відійти від старої системи штрафів, давайте паралельно введемо

систему заохочення і преміювання. Той, хто працевлаштовує цих людей, отримає певні пільги.

I наступне. Треба підійти кардинально до системи встановлення інвалідизації до реформи...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 30 секунд.

ШУРМА І.М. Ми сьогодні маємо порочну систему, коли комісії по встановленню інвалідності (МСЕК) працюють у системі охорони здоров'я. Мені здається, що настав час подумати, чи потрібна ця система.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я прошу депутатів підготуватися для обговорення.

Запрошую до слова народного депутата Шурму. Прошу дотримуватися регламенту.

ШУРМА І.М. Дякую. Шановні колеги, сьогодні можна говорити ще й про те, що питання працевлаштування людей з інвалідністю є соціально несправедливим. Попередні промовці вже акцентували свою увагу на тому, що сьогодні весь тягар працевлаштування тих людей падає на бізнес. Державні структури до цього відношення не мають. Скажіть, будь ласка, де легше працевлаштувати людей? На будівництві, металургійних комбінатах, заводах чи в державних структурах і установах? Чи є можливість працевлаштувати в Адміністрації Президента, в обласних державних адміністраціях, в Апараті Верховної Ради України? Ми не ставимо питання притягнути людей до відповідальності і створити якісь пропозиції, правда? Ми все говоримо: бізнес, бізнес, бізнес, бізнес, бізнес, бізнес,

Давайте зрозуміємо, що особи з інвалідністю, то люди з різними фізичними можливостями. Вони можуть по-різному приносити чи не приносити користь тим структурам, де вони можуть бути потрібні. У нас чомусь під час розгляду попередніх трьох законопроектів, коли ми говорили про осіб з інвалідністю, ми весь час говорили, що люди на інвалідних візках. Ми ж забуваємо про те, що люди, які не чують, які не бачать, – це така сама група осіб з інвалідністю. Перед тим, як

враховувати якісь можливості для працевлаштування тих людей, ми повинні враховувати особливість стану здоров'я.

Багато точиться розмов стосовно корупційних схем під час встановлення груп інвалідності. Сьогодні потрібно МСЕК виводити з-під юрисдикції Міністерства охорони здоров'я і розглядати питання їх включення під підпорядкування Міністерства соціальної політики. Коли існує зв'язок в одній структурі між тим, хто лікує і встановлює, завжди є ризики і підозри у зловживаннях. Коли це буде міжвідомча робота, тоді є ризик, що такі випадки не будуть потрапляти до обговорення.

Даний законопроект навіть не варто відправляти на друге читання, бо, по суті, ми цю проблему не розв'язуємо, ми намагаємося просто знайти якийсь вихід і чергових винних.

Ми не підтримуємо цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я запрошую до слова народного депутата Писаренка.

ПИСАРЕНКО В.В. Дякую, шановна пані головуюча. Хотів зазначити спочатку на процедурних питаннях. Виступили наші колеги, заявили, що цей законопроект не підходить. Він з'явився у вівторок в основний час, коли ми повинні приймати рішення. В цього законопроекту немає підтримки в сесійній залі, і ми зараз обговорюємо, що нам не потрібно ухвалювати.

Незважаючи на те, що ми постійно на засіданнях Погоджувальної ради, на нарадах, на зустрічах, на телевізійних шоу говоримо про те, що потрібно робити, а в сесійний зал, на жаль, ми виходимо з рішеннями, які не ухвалюються і не приймаються. Я хотів би закликати все-таки перейти до нормальної організації роботи задля того, щоб ми з вами розглядали ті питання, які потрібно.

Ми зареєстрували проект постанови, щоб на цьому тижні, який розпочали в такому неробочому стані, ми розглядали виключно питання, що стосуються ціни на газ, на опалення, житлово-комунальні послуги. Наш проект постанови не підтриманий і навіть не включений до порядку денного. Ми з вами сидимо вже більше години і говоримо про те, чому його не потрібно ухвалювати. В цьому є велика проблема роботи Верховної Ради. Я розумію, що виборчий період вже

розпочався, але чи нам потрібно у Верховній Раді сьогодні принижувати нашу роботу?

Тому ми пропонуємо все-таки дійти до питань, які сьогодні більше всього турбують людей, і розглядати не ті питання, по яких немає голосів, а ті, по яких нам потрібно знайти рішення і консолідуватися. Якщо потрібно попередньо попрацювати над цими питаннями, давайте збиратися, обговорювати. У нас ϵ дуже багато законопроектів, які стосуються питання цін на газ, питання росту тарифів. У нас є законопроекти, які дозволяють сьогодні зупинити міграцію людей за межі країни, поновити ріст промислового виробництва, робити речі, які сьогодні нас наблизять до миру на сході. Тобто ϵ дуже багато питань, по яких ми повинні знайти консенсус тут, у сесійній залі. Адже ось така робота, яка зараз велася в сесійній залі, лише показує, що Верховна Рада не здатна ухвалити відповідні рішення. Тому будемо пропонувати розглянути наші пропозиції стосовно кричущих питань: росту цін на газ, тарифів, питання міграційної політики, забезпечення прав громадян, які поїхали з країни на заробітки, для того, щоб вони знайшли роботу всередині країни – що нам потрібно для цього робити і як нам потрібно в цьому напрямі рухатися. А по цих питаннях потрібно слухати професіоналів. Мій колега Шурма все сказав з цього питання. Нам треба робити виважені рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Це останній виступ. Запрошую до слова народного депутата Королевську.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, уряд просто знущається над парламентом. Тому що в той час, коли в країні страшна економічна криза, коли немає роботи, коли люди масово виїжджають за кордон, коли закриваються підприємства та не створюються нові робочі місця, посилювати контролюючу позицію держави, збільшувати штрафи, створювати додаткові наглядові органи та поліцію, я вважаю неприпустимо. Це не дасть можливості людям з інвалідністю знайти собі роботу, не створить додаткових умов для того, щоб роботодавці сьогодні створювали нові підприємства. Це не вирішить цього питання, це тільки додасть додаткової корупційної складової

для тих контролюючих органів, які отримають нові можливості. Але ці можливості будуть для уряду, для контролерів, але ж не будуть для людей з інвалідністю отримати сьогодні додатковий дохід.

Тому ми категорично заперечуємо проти цього законопроекту. Ми вважаємо, що насамперед ми повинні створювати інструменти мотивації роботодавців, вкладати гроші в ті підприємства, на яких можуть бути залучені до співпраці люди з особливими потребами. Але давайте будемо відвертими, люди з інвалідністю, а особливо діти з інвалідністю, родини, які виховують таких особливих дітей, сьогодні потребують від нас з вами одного рішення — надати їм достатній соціальний захист, допомогу по догляду, проіндексувати пенсії. Їм потрібно відчувати себе гідною людиною у своїй країні, коли ти можеш вільно рухатися, коли ти можеш поїхати до лікарні, коли ти можеш отримати захист та підтримку.

Триває так звана медична реформа, яка знищує лікарні, медичну допомогу в країні, триває пенсійна реформа, яка знищує право отримати гідну пенсію, триває сьогодні військовий бюджет, який останні чотири роки не надає можливості людям вірити у свою державу, відчувати себе потрібними своїй державі. Ми наполягаємо на тому, щоб насамперед розглянути законопроекти, спрямовані на реальну соціальну підтримку людей з особливими потребами, проіндексувати їх пенсії...

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви завершили, пані Наталіє? Дякую вам.

Отже, колеги, обговорення завершено. Ми можемо переходити до прийняття рішення. Я прошу всіх зайти до залу.

Хочу запитати, чи наполягає на заключному слові Третьяков Олександр? Ні. Попова Лариса Віталіївна? Не наполягає.

Отже, ми можемо відразу переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх підготуватися до голосування і зайняти робочі місця.

Голови фракцій, подивіться, кого немає, і запросіть до залу.

Отже, я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до статей 19 і 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» щодо адміністративно-господарських

санкцій» (№ 4598). Комітет пропонує прийняти його за основу. Прошу голосувати.

(3a) - 121.

Згідно з Регламентом я поставлю на голосування дві пропозиції: направити в комітет і суб'єкту права законодавчої ініціативи. Якщо не пройде, законопроект буде відхилений.

Ставлю на голосування пропозицію, щоб проект закону № 4598 направити в комітет для підготовки на повторне перше читання. Хто підтримує, прошу голосувати.

(3a) - 121.

Ставлю на голосування пропозицію повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання проєкт закону № 4598. Хто підтримує, прошу проголосувати.

(3a) - 129.

Рішення не прийнято. Таким чином, проект закону <u>№ 4598</u> відхилено.

Перед тим, як перейти до наступного питання порядку денного, я хочу повідомити, що в президію надійшла заява на перерву від двох фракцій: «Батьківщина» і Радикальної партії Олега Ляшка. Вони готові замінити перерву на виступ з трибуни. Насторожує предмет у ваших руках, пане Івченко.

Запрошую до виступу Івченка, 3 хвилини. Будь ласка, пане Вадиме.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, вийти на трибуну мене змусили фермери, які стоять під Верховною Радою України. Оце ціпок, майбутній засіб виробництва наших фермерів. Фермери прийшли з однією вимогою. Вони просять продовжити мораторій на продаж землі як тимчасовий захід задля того, щоб у нас була відповідна державна політика, щоб фермери могли отримувати державну підтримку.

Чи вам говорити про те, хто з року в рік отримує державну підтримку в Україні? Одні і ті ж самі компанії, які наближені до депутатів у тому числі.

Фермери просять продовжити мораторій до того часу, коли у нас буде налагоджена фінансово-кредитна політика. Хіба може сьогодні фермер взяти кредит під маленький відсоток? А що відбувається з заставами?

Фермери просять, щоб ми вдосконалили законодавство по кооперації і створили таку трансформаційну систему кооперації в Україні, коли вони можуть через кооперативи виробляти, збувати і експортувати продукцію. Хіба у нас є сьогодні такі можливості?

У Франції вони збувають більшість своєї продукції через кооперативи. Будуються елеватори, відвантажуються цілі кораблі безпосередньо на експорт через кооперативи.

Фермери просять, щоб ми продовжили мораторій на продаж землі до того часу, коли ми врегулюємо земельне законодавство.

Фермери просять, щоб ми не спекулювали тим, що це популізм. Вони просять державної підтримки для того, щоб можна було оновлювати свої засоби виробництва, купляти нові трактори, нове обладнання.

А оце, колеги, було минуле. Я так розумію, що вони мені подарували і сказали, щоб я це подарував Голові Верховної Ради. Це майбутнє. У маленьких фермерів немає можливості купити дизель, мінеральні добрива. Ми єдина країна в Європі, де 4,5 мільйона одноосібників, які не мають статусу сільгосптоваровиробника. Вони виробляють продукцію, але вони без статусу. Ми нічого з вами не робимо, а тільки говоримо. Давайте будемо знімати мораторій через відповідні фінансово-кредитні організації, які фактично фінансують більшість проектів у засобах масової інформації.

Колеги, продовжуємо! Але відповідно робимо аграрну політику, яка буде направлена на людину. А «цепь» — від російського слова «цепок», від українського слова «ціп». Хто як звик, той так і називає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, ми завершили блок питань, які стосуються захисту прав інвалідів. Ми розглянули три проекти законів. Один, на жаль, був відхилений.

Зараз ми переходимо до наступного проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (№ 8464).

Колеги, давайте розглянемо його за скороченою процедурою, щоб ми змогли ще до обіду перейти до блоку аграрних питань.

Я прошу вас підтримати, щоб проект закону № 8464 ми розглянули за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

((3a)) - 112.

Ми до обіду не встигнемо розглянути цей законопроект за повною процедурою. Тому я прошу всіх підтримати пропозицію розгляду за скороченою процедурою.

Будь ласка, зайдіть до залу і займіть робочі місця.

Я ще раз ставлю на голосування пропозицію, щоб проект закону № 8464 розглянути за скороченою процедурою. Прошу проголосувати.

((3a)) - 118.

Колеги, а в чому ваш стратегічний задум?

Покажіть по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 55, «Народний фронт» – 41, далі – нулі.

Якщо немає голосів, розглядатимемо за повною процедурою. Це йде свідоме відтягування розгляду питань з блоку аграрної політики. Пане голово комітету, ви будете знати, до кого ставити запитання з цього приводу.

Я ще раз ставлю на голосування пропозицію, щоб проект закону № 8464 розглянути за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

(3a) - 117.

Отже, розглядаємо за повною процедурою.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань охорони здоров'я Богомолець Ольгу Вадимівну. Будь ласка.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Вашій увазі представлено надзвичайно важливий законопроект, для підготовки якого об'єдналися представники різних політичних сил в українському парламенті, а також наші колеги позафракційні народні депутати (усього 21 народний депутат).

Актуальність прийняття цього законопроекту полягає в тому, що законодавство у сфері санітарного та епідемічного благополуччя системно не переглядалося майже 30 років і потребує комплексної модернізації. За цей час у світі відбулося багато змін.

По-перше, змінилися міжнародні підходи в цій сфері та безпосередньо підходи ВООЗ до забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя у світі та Європейському регіоні ВООЗ шляхом формування законодавства про громадське здоров'я, яке базується на принципах пріоритетності збереження здоров'я людини та безпечності середовища її життєдіяльності.

По-друге, Україна підписала Угоду про асоціацію з ЄС та взяла на себе низку міжнародних зобов'язань у частині гармонізації положень національного законодавства у сфері санітарного та епідемічного благополуччя і громадського здоров'я з вимогами відповідних правових актів ЄС.

По-третє, проведена урядом у 2014 році оптимізація системи центральних органів виконавчої влади, в ході якої було ліквідовано Державну санітарно-епідеміологічну службу, відбулася без внесення змін до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» та інших законів, що регулюють відповідні правовідносини органів влади та суб'єктів господарювання. Фактично функції колишньої СЕС розпорошені між різними відомствами без закріплення відповідних повноважень на законодавчому рівні. Тому немає ні належного контролю, ні відповідальних. Це стало причиною зростання спалахів масових інфекційних та неінфекційних захворювань серед населення. Практично щотижня ви читаєте про отруєння дітей у школах, у різних закладах, навіть про смерті дітей, коли невідповідність санітарно-епідемічних вимогам, тобто невиконання цих вимог приводить навіть до смертельних наслідків.

Шановні колеги, нова редакція Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», яку вам сьогодні запропоновано, є невід'ємною складовою частиною системи громадського здоров'я, яка нині формується в Україні із застосуванням комплексного підходу «охорона здоров'я у всіх політиках».

Законопроект № 8464 усуває існуючі прогалини в законодавстві та базується на принципах пріоритетності і збереження здоров'я

людини та безпечності середовища її життєдіяльності в порівнянні з економічною вигодою від будь-якої господарської діяльності.

З огляду на те, що державна політика сьогодні спрямована на мінімізацію втручання держави в діяльність бізнесу, законопроектом запроваджується декларативний принцип у сфері санітарно-епідемічного благополуччя, згідно з яким суб'єкт господарювання декларує відповідність свого бізнесу вимогам безпечності для здоров'я людини без отримання документів дозвільного характеру. Також пропонується децентралізація державного управління і надання більших повноважень органам влади на місцях.

Законопроект створює більш ефективні та оперативні механізми забезпечення вакцинами та іншими лікарськими засобами при загрозі епідемії та масових отруєнь, визначає допустимі медико-санітарні параметри при надзвичайних ситуаціях, які раніше не були законодавчо врегульовані.

Важливим ϵ те, що відновлюється провідна роль Міністерства охорони здоров'я України у справі захисту здоров'я населення, яке зобов'язане буде виявляти причинно-наслідкові зв'язки між станом здоров'я населення та впливом на нього факторів середовища життєдіяльності, розробляти науково-обґрунтовані рекомендації для усунення їх негативного впливу.

ГНЕУ висловило до змісту законопроекту зауваження і пропозиції, які можна буде доопрацювати до другого читання.

До комітету також надійшли зауваження та пропозиції від інших комітетів, народних депутатів, міністерств та відомств щодо необхідності оптимального формування повноважень центральних органів виконавчої влади для усунення дублювання функцій державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства. Ці зауваження та пропозиції заслуговують на увагу і будуть враховані комітетом до другого читання. Зокрема, вони стосуються внесення змін до статей 7, 8, 12, 14 законопроекту, а також доповнення розділу «Прикінцеві та перехідні положення» відповідними змінами до законів України: «Про пестициди і агрохімікати», «Про відходи», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», до Водного та Земельного кодексів України, Кодексу України про надра та інших законодавчих актів, що відображені у листі Міністерства екології та природних ресурсів України від

1.10.2018 року (№ 5/1) та додатку до нього, за підписом міністра пана Семерака.

Зараз для стенограми я зачитаю на підставі його прохання ці пропозиції для того, щоб вони були відображені в постанові про прийняття законопроекту № 8464 за основу в першому читанні, та стали невід'ємною частиною тексту законопроекту, який буде прийнято за основу.

У підпункті 7 пункту 3.1 та пункті 3.5 Розділу ІІ «Прикінцеві та перехідні положення» (у статті 60 Водного кодексу України та статті 21 Кодексу України про надра) назву «Державна санітарно-епідеміологічна служба» замінити на «Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів».

У пункті 3.2 Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» статтю 167 Земельного кодексу України щодо нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин, залишити в чинній редакції.

У підпунктах 1, 5 пункту 3.14 Розділу ІІ «Прикінцеві та перехідні положення» (у статтях 11, 23 Закону України «Про охорону атмосферного повітря») назву «Державна санітарно-епідеміологічна служба» замінити на «Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів».

Пункт 1 пункту 3.15 Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» (щодо змін до статті 28 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища») виключити.

У підпунктах 1, 2, 4 пункту 3.16 Розділу ІІ «Прикінцеві та перехідні положення» зміни до Закону України «Про курорти» привести у відповідність із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля».

Пункт 3.26 Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» доповнити змінами до статей 17 та 34 Закону України «Про відходи», зокрема, замінити назву «Державна санітарно-епідеміологічна служба» на «Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів».

Крім того, частину першу статті 23² Закону «Про відходи» доповнити новими повноваженнями Державну екологічну інспекцію України, а саме: дотримання вимог висновків експертизи об'єктів щодо вимог безпеки та здоров'я людини, дотримання виконання вимог державних медико-санітарних нормативів та правил, повноти та достовірності складання декларацій про виконання вимог безпечності

для здоров'я людини, повноти та достовірності проведення аналізу ринку для здоров'я людини, впливу об'єктів управління відходами на здоров'я людини.

У підпункті 1 пункту 3.30 Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» виключити зміни до статті 7 Закону України «Про пестициди та агрохімікати», оскільки ці положення потребують узгодження із законами України «Про адміністративні послуги», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та Регламентом Європейського парламенту та Ради ЄС від 21 жовтня 2009 року № 1107 про розміщення на ринку засобів захисту рослин, що припиняє дію Директиви Ради 79/117/ЄЕС та 91/414/ЄЕС за виключенням внесення змін до частини третьої цієї статті.

У підпункті 4 пункту 3.30 Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» редакційно доопрацювати положення статті 16¹ Закону України «Про пестициди та агрохімікати» в частині повноважень Міністерство екології та природних ресурсів на уповноваження установ, підприємств та організацій на проведення державних випробувань затверджених критеріїв екологічної, екотоксикологічної оцінки пестицидів та агрохімікатів, методів їх проведення, виключення повноважень щодо затвердження методичних вказівок, визначення залишкових кількостей препаратів.

У підпункті 5 пункту 3.30 Розділу ІІ «Прикінцеві та перехідні положення» вилучити із статті 16² Закону України «Про пестициди та агрохімікати» повноваження Міністерства аграрної політики в частині уповноваження підприємств, установ, організацій з числа акредитованих національними органами України з акредитації на проведення досліджень у сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами і агрохімікатами щодо визначення біологічної ефективності пестицидів, агрохімікатів, їх діючих речовин та скасування уповноваження.

У підпункті 6 пункту 3.30 Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» редакційно доопрацювати положення статті 16³ Закону України «Про пестициди і агрохімікати».

Переконана, що прийняття цього законопроекту створить основу для запровадження і розвитку національної системи громадського здоров'я. Ми готові до співпраці і конструктивних пропозицій від усіх, хто хоче долучитися до роботи над проектом закону. Але зволікати далі не можна, потрібно робити перший крок. Це питання збереження людського потенціалу України та національної безпеки держави.

Комітет просить за результатами розгляду законопроекту № 8464 у першому читанні прийняти його за основу з урахуванням висловлених для стенограми пропозицій. Прошу підтримати пропозицію комітету.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу залишатися вас, шановна пані Ольго, на трибуні. Шановні колеги, я прошу записатися на запитання до пані Богомолець.

Народний депутат Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. «Батьківщина». Пані Ольго, проект закону чітко встановлює, що в разі оформлення дитини в дошкільні, оздоровчі заклади потрібно буде брати довідки у сімейних лікарів, наприклад, довідки про щеплення.

Скажіть, будь ласка, враховуючи те, що в нашому суспільстві ставлення до щеплень неоднозначне, більше того, ті щеплення, які надаються МОЗ, ϵ в більших випадках не дуже якісні, як виходити з цієї ситуації, коли буде потрібна довідка, а зробити якісне щеплення дитині батьки не будуть мати змоги?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Дякую.

Шановні колеги, найважливіший пріоритет — це збереження життя і здоров'я дорослих і дітей. Чи можна ставити під сумніви необхідність щеплення тільки тому, що Міністерство охорони здоров'я не виконує якісно свої функції? Ні, не можна. Потрібно змінювати команду Міністерства охорони здоров'я, закуповувати якісні вакцини і ні в якій мірі не сіяти в суспільстві недовіру до вакцинації. Тому що саме вона дозволила перемогти у світі епідемії поліомієліту, епідемії тих хвороб, від яких люди помирають. На сьогодні вакцинація є дуже важливою. Тому не треба підмінювати поняття. Вакцинація має

відбуватися. Міністерство охорони здоров'я має почати працювати професійно з іншою командою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Олексій Рябчин, ваше запитання. Будь ласка.

РЯБЧИН О.М. Прошу передати слово пані Олександрі Кужель.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, увімкніть мікрофон пані Кужель.

КУЖЕЛЬ О.В. Шановна пані Ольго, я хочу наголосити на тому, що ϵ серйозна недоробка держави у відповідальності перед населенням, в частині вакцинації, а найгірше — епідеміологічного стану.

Ми тут розглядали питання щодо проведення парламентських слухань щодо захворювань туберкульозом. На жаль, спеціально було поставлено це питання в середу, щоб його завалили. Але сьогодні ви знаєте, що наша країна включена в п'ятірку країн, в яких туберкульоз зростає.

Пані Ольго, поширюйте інформацію серед населення, що пані Супрун відмінила флюорографію. Ми зараз не тільки про вакцини, відновлення санепідемстанції, яка є головною метою цього проекту закону, а якщо ми не випишемо процедурні питання...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, завершуйте, 30 секунд.

КУЖЕЛЬ О.В. Якщо за це ніхто не буде відповідати, ми ніколи не досягнемо результату. Санепідемстанція нікого не врятувала в радянські часи. А пані Супрун жодного разу не понесла покарання, навіть коли ми привезли документи, які підтверджували, що 24 мільйони доларів лежать на закупку вакцин, а їх ніхто не замовляє вчасно.

Дякую.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановна пані Олександро, дякую за ваші запитання. Хочу зазначити наступне, що Комітетом охорони здоров'я і профільними міністерствами підтримано зміни до закону, але не підтримано відновлення санепідемстанцій. Я хочу сказати, що, на жаль,

велика кількість експертів, які хотіли відновити санепідемстанції, змушені були погодитися на компромісне рішення. Саме цим проектом закону не відновлюються санепідемстанції. Що робить цей законопроект? Я особисто не погоджувалася і не погоджуюся зі знищенням санепідемстанцій. Вони виконували свою функцію і під час епідемій давали результат.

Інше питання, що їх робота в якійсь мірі була корумпована, були хабарі, вони не працювали в нашій державі так, як мали б працювати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановна пані Олю.

Перепрошую, додайте 1 хвилину на відповідь. Будь ласка.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Коли санепідемстанції були знищені, їх функція не була повною мірою перекладена на певні органи. Тому в нас розвалилася вся система. Вперше за роки незалежності люди купували в супермаркетах рибу і консерви та помирали від ботулізму. Промисловий ботулізм був тільки тому, що не було функції контролю, вона ні на кого не була покладена.

Цим проектом закону ми функції контролю перекладаємо на інші органи. Переважно Міністерство охорони здоров'я і Центр громадського здоров'я будуть нести за це відповідальність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

І останнє запитання. Народний депутат Євтушок.

ЄВТУШОК С.М. «Батьківщина». Пані голово комітету, ми в законопроєкті бачимо створення нового органу, який буде називатися «Державна надзвичайна протиепідемічна комісія». Ми вважаємо, що створення такого органу понесе, в принципі, додаткові фінансові витрати, але, проте, розуміємо, що враховуючи дуже критичний стан контрольних органів і контролюючих служб в Україні, це є виправданим. Однак проєкт недостатньо визначає статус та повноваження цього органу, торкаючись лише загальних завдань.

Крім того, відповідно до статті 48 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» створення урядових, консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів віднесено до компетенції уряду.

Скажіть, будь ласка, як ви прокоментуєте таку норму, яка передбачена в законопроекті?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Олю, ваша відповідь.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Ще раз наголошую на тому, що ми ні в якій формі не відроджуємо санітарно-епідемічну службу і, на мій погляд, на жаль. Але ці функції будуть покладені на інші органи. Головним, в даному випадку, буде Міністерство охорони здоров'я. Саме між першим і другим читаннями цей законопроект дуже важливо рамково узгодити, як буде працювати система. Також всі ваші зауваження щодо розподілу функцій будуть доопрацьовані. Ми ставимо собі за мету і просимо вас зараз підтримати законопроект рамково в першому читанні для того, щоб доопрацювати до другого читання, де всі ці зауваження будуть враховані, в тому числі всіх органів, Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, всі зауваження народних депутатів. Ми не могли, не узгодивши рамкову ситуацію, переходити до розгляду деталей. Все це у нас заплановано в роботі. Цей законопроект надзвичайно важливий, тому що система зараз не працює. ЇЇ реформували так...

ГОЛОВУЮЧА. Пані Олю, вам ще потрібен час завершити?

Ми дуже дякуємо доповідачці пані Богомолець за презентований проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (нова редакція). Згідно з регламентом у нас немає співдоповідача.

Я прошу записатися на виступи від депутатських груп і фракцій, потім – виступи депутатів.

Ми завершимо роботу о 14 годині. Після перерви ми продовжимо виступи від груп і фракцій, і потім — виступи депутатів. Пані Олю, ви можете повертатися на робоче місце.

Дякую.

Запрошується до слова пані Сисоєнко.

СИСОЄНКО І.В. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». На жаль, для нашої держави вже стало звичкою, коли в різних областях України

в той чи інший час відбуваються масові отруєння дітей. Ось, наприклад, хочу нагадати всім, як 8 травня цього року в Черкасах під час шкільної лінійки внаслідок отруєння невідомою речовиною знепритомніло близько 30 дітей та були госпіталізовані до лікарні 53 дитини. Жодної інформації про причини такого отруєння за майже півроку ми від уряду так і не почули. Такі самі отруєння на шкільних лінійках відбувалися і в інших областях України: в Миколаєві, у Львові.

Про що це говорить? Це говорить про те, що питання безпеки по відношенню до отруєнь, інфекційних хвороб у нашій державі повністю відсутні.

Тому нашою задачею ϵ прийняття законодавство, яке справді побудувало б систему безпеки в питаннях санітарно-епідемічного благополуччя населення. Це законодавство безпосередньо ϵ частиною законодавства громадського здоров'я, яке сьогодні також відсутнє в Україні.

Надзвичайно важливим ϵ те, щоб нарешті припинилася корупція і ті процеси, які багато років існували в державі завдяки роботі санепідемстанцій. Я думаю, що всі підприємці знають, скільки часу потрібно було витратити і скільки тіньових коштів збирали ці державні установи під час перевірки суб'єктів господарювання. Але як результат, жодної безпеки, жодного контролю якості, всього того, що стосується здоров'я, санітарного та епідемічного благополуччя, насправді, в нашій державі не відбувалося.

Тому фракція «Об'єднання «Самопоміч» буде підтримувати і голосувати за цей законопроєкт. Ми маємо змінити парадигму роботи органів державної влади. Ми маємо справді побудувати систему безпеки і належного контролю за питанням недопущення епідемій і інфекційних хвороб у нашій державі. Надзвичайно важливим є питання безпеки харчування, особливо дитячого, щоб був контроль зі сторони держави, яке саме дитяче харчування завозиться з-за кордону і чим годують наших дітей, що продають на прилавках супермаркету, чи це є все безпечним для життя і здоров'я дитини. Тому питання, які сформовані даним законопроєктом, — це внесення змін у велику кількість чинних законів України, і, по суті, це є імплементація, в тому числі європейського законодавства. Тому прошу всіх колег підтримати і проголосувати даний законопроєкт.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Ігор Шурма представить позицію фракції «Опозиційний блок».

ШУРМА І.М. «Опозиційний блок». Шановні колеги, чи потрібно сьогодні підтримувати проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»? Без сумніву, що потрібно. А чому потрібно його підтримувати? Це хоч якась спроба сьогодні упорядкувати все те, що відбувається в системі санітарного благополуччя населення.

Сьогодні ситуація є парадоксальна. Чинні закони, які стосуються санітарного та епідемічного режиму, санітарного та епідемічного благополуччя, ніхто не відміняв, а от орган, який забезпечує їх виконання, ліквідували. Ви знаєте, сьогодні треба припинити розмову про те, що нова влада реформувала органи санепідемслужби, які були корумповані. Вона їх не реформувала, вона їх просто знищила. Чи мали б шанс на існування органи санепідемслужби в тому форматі, в якому вони були зі своїми перевірками, можливо, навіть із своїми поборами, перешкоджаннями роботі бізнесу, державних структур? Звичайно, що ні. Але якщо ми проводили реформу, то потрібно було реформувати саму систему санепідемслужби. Дуже важливо, щоб це робилося у свій час. Що ми сьогодні можемо говорити про наведення порядку і своє бажання забезпечити здоров'я населення?

Скажіть, будь ласка, до чого призвела ліквідація комунальної санітарії? Хто сьогодні дивиться за джерелами водопостачання? Хто сьогодні дивиться за промисловістю, за шкідливими умовами праці? Це зараз все буде зводитися абсолютно до наділяння функцій абсолютно інших інституцій. Ви думаєте, що просто так голова комітету сьогодні зачитала цілий текст змін і доповнень, які надійшли від Міністерства екології та природних ресурсів? Та ні, це є просто перерозподіл тих, хто буде сьогодні перевіряти і штрафувати. Якщо б вона цю сторінку, яку ніхто не повторить сьогодні, не прочитала, то ціла фракція (близько 90 народних депутатів) відмовилася би голосувати за даний законопроект.

Тепер, що стосується скороченої процедури. Скорочена процедура у Верховній Раді — це ϵ велике зло. Тому що ми не обговорюємо тему, а проголосували, а потім говоримо, що скоротили санепідемслужбу. Вона сьогодні в судах відстоює своє поновлення, але це вже не реанімує і не поверне її.

Ми говоримо про промисловий ботулізм. Якщо ви ввійдете у Вікіпедію, в *Google* і подивитеся, а що у світі говорять про ботулізм, то там два випадки на Францію чи Америку — це скандал і ціла подія. А що у нас? А у нас загинуло вже більше сотні людей і що? Міністерство охорони здоров'я виконує свої функції? У нас вакцинація на сьогодні зірвана через дії Міністерства охорони здоров'я. Хтось виконує свої функції? Звичайно, що ні.

Тому треба підтримувати цей законопроект. Він не поміняє погоди, але хоч якось урегулює...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Кілька фракцій не встигло записатися.

Слово для представлення позиції фракції «Батьківщина» надається Сергію Євтушку.

ЄВТУШОК С.М. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, безумовно, що державний контроль, як би там не було, має бути належним у питаннях санітарного контролю в дошкільній освіті, в школах. І взагалі, враховуючи, що на сьогодні не зовсім належним чином ми маємо можливість контролювати весь екологічний стан, який є в Україні, очевидно, що потрібно повертатися до питання створення або повернення повноважень за цим контролем до державних органів, центральних органів влади.

Я можу також підтвердити вже висловлені нашими колегами випадки, коли були масові отруєння в профілакторіях, в дошкільних закладах освіти. І за це ніхто відповідальності не поніс.

Водночас я собі уявляю, наскільки складно було ухвалити бодай якесь рішення на засіданні Комітету з питань охорони здоров'я, бо, з одного боку, ми розуміємо, що потрібен контроль за харчовими продуктами, за питною водою тощо, а з іншого боку, ми розуміємо, що разом з такими повноваженнями надаються повноваження, якими можна буде зловживати, прийшовши в ту чи іншу установу.

У нас ϵ ряд застережень, про які ми зараз говорили з головою комітету Ольгою Богомолець, стосовно підготовки даного законопроекту до другого читання. Зокрема, це створення нового органу, який так чи інакше може покликати за собою фінансові видатки. Але водночає пані голова комітету сказала, що це люди, які будуть працювати при Кабінеті Міністрів України або при Міністерстві охорони здоров'я на громадських засадах. Це перше.

Друге. Це, звичайно, щеплення. На сьогодні воно неоднозначно сприймається в нашому суспільстві, і такі нововведення, які з'являються в тілі законопроекту, що батьки повинні брати у сімейного лікаря довідку про щеплення, яке в Україні не ϵ якісним. Одразу виникає питання: де брати якісні щеплення? Де брати ці довідки?

Тому я хотів би звернутися зараз до всіх представників Комітету з питань охорони здоров'я. Підготуйте до другого читання всі відповідні поправки, які були озвучені і у вигляді запитань, і у вигляді виступів.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Блок Петра Порошенка» до слова запрошується Ольга Богомолець. Будь ласка, пані Олю.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги! Зараз виступаю як представник фракції «Блок Петра Порошенка» і хочу сказати вам, що цей проект закону реально потрібен Україні, як повітря. Чому? Тому що сьогодні відбувається абсолютно повний хаос, ніхто не несе реальну відповідальність ні за продаж неякісних продуктів у супермаркетах, ні за стан медичного забезпечення дитячих закладів. Держава сьогодні нерегульована і небезпечна.

Цим проектом закону ми чітко прописуємо функції, які раніше виконувала СЕС. Ми не повертаємо назад цей орган, але функції відповідальності перекладаються на вже існуючі інші державні установи, в тому числі Міністерство охорони здоров'я, Центр громадського здоров'я.

Щодо цього новоствореного органу. Це комісія, яка скликається тільки на випадок виникнення якихось епідемій і працює вона на громадських засадах.

Наступне. Сьогодні комісія має кричати «Караул!», бо в державі не тільки кір вирує, а і менше ніж 50 відсотків дітей вакциновано від поліомієліту. Будь ласка, не сійте недовіру до вакцинації. Вакцинація — це те, що рятує життя і те, що на сьогодні Міністерство охорони здоров'я не спроможне правильно виконати функцію, забезпечити

правильно вакцинами, пояснити людям, як це правильно робити, це не означає, що не потрібно вакцинувати дітей. Діти мають бути вакциновані вчасно.

Щодо довідок, то це взагалі з минулого життя. Нам треба забути про довідки. Мають бути створені електронні реєстри, де чітко вноситься інформація, яка дитина коли, чим вакцинована, і до цього електронного реєстру мають мати доступ школи, дитячі установи. Батькам не потрібно ходити за довідками — це з минулого життя!

Тому впровадження нових технологій, системи блокчейн, де в кожної людини має бути створена її електронна історія медичного життя, дозволить вийти абсолютно на новий технологічний рівень. Ще раз наголошую, для цього в державі має бути призначено врешті-решт міністра охорони здоров'я, якого в нас немає два роки. Закон про трансплантацію не виконано, закон про автономізацію не виконано, проект Закону «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в Україні», без якого реформа не злетить, без якого лише первинна допомога доступна людям, а в них немає доступу до високоспеціалізованої, дороговартісної допомоги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Проблем дуже багато, давайте їх будемо розв'язувати поступово. Тому я прошу вас підтримати цей законопроект. Усі ваші зауваження будуть враховані між першим і другим читаннями, ми вийдемо на якісний продукт.

Звертаюся до головуючого і до всіх членів парламенту. У нас немає міністра охорони здоров'я. Як ми можемо реформувати і розвивати галузь, якщо ні за помилки, ні за перемоги ніхто не несе відповідальності?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, виступи від фракцій і груп завершені. Послухайте мене уважно, особливо прихильники цього проекту закону.

Вечірнє засідання ми розпочнемо з виступів народних депутатів. Я визначу 15 хвилин для виступів народних депутатів, потім — заключне слово голови комітету. Орієнтовно о 16 годині 15 хвилин ми перейдемо до прийняття рішення. Тому я прошу членів комітету попрацювати з фракціями і з усіма народними депутатами, щоб о 16 годині

15 хвилин у залі була достатня кількість народних депутатів для прийняття рішення.

Нагадаю ще раз, 15 хвилин — виступи народних депутатів, заключне слово, а потім буде прийняття рішення.

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритим. О 16 годині я всіх запрошую до залу для продовження нашої роботи. О 16 годині 15 хвилин — повна мобілізація для голосування за проект закону.